DIRVA

THE FIELD

Nr. [illegible]

Birželio-June 21, 1957

Cleveland, Ohio

Po pasaulį pasižvalgius — V. RIMVYDAS

A. Teismo sprendimas - žalia šviesa komunistams

Krašto išdavikai gali triumfuoti. — Dar keli metai raketų bandymams. — Nusiginklavimą seka karas. — Rūpinasi ginklais prieš sovietų povandeninius laivus. — Kada vakariečiai nustos stiprinę savo priešus? — Kanados konservatoriai neatneš didesnių permainų. — Sovietai kviečiasi JAV automobilistus.

Praėjusią savaitę Aukščiausias Teismas Washingtone savo vienos dienos nutarimais išaiškino, kad jūs, draugai komunistai, **galite toliau laisvai išpažinti komunistinius principus,** galite reikalauti versti krašto vyriausybę jėga, ir įstatymo akivaizdoje jūs būsite OK. Apie tai kas įvyko Washingtone skaitykite "Seniau ir dabar" skyrių ir dar teks čia rašyti. Juo labiau, kad **esame lindininkai naujojo periodo, kuris tektų pavadinti** — strauso galvos kišimu į smėlį ir nauju tamsiųjų jėgų triumfu.

Įdomu dabar sekti krašto spaudą. Štai, NY Times sekmadienio laidoje daug vietos paskyręs A. Teismo sprendimams, savo vedamajame džiaugiasi "naujų laisvės atgimimu"... Girdi, pasitikėjimas atgimęs amerikiečių širdyse ... Jau praeinąs laikas, kai vad. komunistų grupelė **mus vertusi** varžyti savo tradicines **laisves ... Atseit, piliečiai,** džiaukitės, nes vietos **komunistai** per silpni ir nėra ko mums jų **varžytis.**

Dar gera, kad esama ir sąmoningesnių ir toliau įžiūrinčių žmonių. Štai, David Lawrence pabrėžė, kad **A. Teismo nutarimai tik palengvins JAV priešingoms vyriausybėms veikti Amerikoje per partijas ar grupes.** Ir kas įvyks? Bus sunaikintos visos teisės, kurios, girdi, dabar atstatomos ir plačiai bus atidaryti vartai komunistinei infiltracijai. Tuo būdu, krašto išdavikų žygiai bus pasiekę savo didžiausią laimėjimą.

Sprogsta raketos, įsitempia protai

Nei šis kraštas, nei sovietai nesigaili jokių pastangų pasigaminti tolimo skridimo vairuojamąsias raketas. Visos trys amerikiečių armijos rūšys — oro pajėgos, laivynas ir sausumos kariai — nuolat bando tas raketas. Ir kas gi pasirodė?

Pagal oficialius pranešimus **bent 10 nuošimčių tų raketinių bandymų nueina vėjais,** kitaip tariant, tos raketos sprogsta ore, neišlaiko kurso, sudūžta dykumose, džiunglėse ar vandenyne. Jau pradedama nerimauti ir klausti — negi tas pavojingasis ginklas, galįs apsaugoti nuo priešo atominių bombonešių arba pasiekti Maskvą per 20 minučių, jau virsta nepraktišku?

Ne, atsakys jums kariniai specialistai. Dar tenka nugalėti daugelį sunkumų ir ypatingai elektronų srity. Nevisai pavyksta ir tolimasis vairavimas. Žodžiu, dar reikia kantrybės ir dar reikia išleisti daug šimtų milionų dolerių tiems bandymams.

O kad tie baisieji ginklai nėra jau taip pigūs, pakaks priminti, kad **bandomoji raketa kaštuoja ligi 50 milionų dolerių,** o prieš keletą savaičių **susprogęs "Atlas" atsiėjo net keleta kartų daugiau.**

Koks tai galingas ir drauge sudėtingas instrumentas, galėtų paliudyti ir keli skaitmenys. Toks "Atlas", pakilęs ligi 600 mylių aukščio, gali pasiekti 5000 mylių nuotolį. Greitis ligi 20,000 per valandą. O pačioje raketoje paskirų dalių rastume net 350,000.

Dar keli metai kantrių bandymų, daug milionų nueis vėjais, tačiau galų gale žmogaus protas ir išradingumas turės kuo pasididžiuoti. Jei ... sovietai nesugebės tas didžiąsias raketas išvystyti anksčiau už jų vakarietiškuosius konkurentus. Šie per daug plepūs, per atvirai skelbia viešumai raketų planus ir dėsto pastebėtus defektus. Sovietiniam šnipui **belieka tik, patogiai sėdint namuose, įsigyti už 20 centų kurį nors iliustruotą amerikinį žurnalą.** Tuo būdu jis galės pilnai pateisinti savo "sunkiąją" misiją šiame laisvame krašte.

Po nusiginklavimo — karas?

Sakoma, kad istorija kartojasi. **Teisingai politinio gyvenimo** stebėtojai nurodo, kad šiame amžiuje turėjome jau tris nusiginklavimo bangas ir **tris kartus, vos porai metų praslinkus, jos buvo atūžančio karo preliudu.** Pavyzdžiui — 1912 metais Churchillis vokiečiams pasiūlė redukuoti laivyno statybą, pasisiūlė ir britų nusiginklavimą, prasidėjo ilgos derybos. Pasekmės? Karas kilo lygiai už dviejų metų.

Prieš 1939 metus vakarų valstybės nusiginklavo, taupė pinigus ir rezultatas? Hitleris smogė į Lenkiją ir prasidėjo šešių metu antrasis karas.

Karas baigtas, tačiau sovietai toliau laikė stiprias karo pajėgas. O sąjungininkai su Amerika priešaky? **Metė ginklus, nes pasigirdo taupymo šauksmai ir juos parėmė JAV Kongresas.** Kas įvyko? Komunistai pasinaudojo amerikiečių silpnumu ir pradėjo karą Korėjoje. Šis kraštas nuliejo kraujo ir žymiai daugiau neteko bilionais.

Artėjanti grėsmė iš vandenynų

Dabar Londone su sovietais tąsomasi nusiginklavimo reikalu ir tuo pačiu metu **sovietai nepaprastu tempu statydina savo povandeninius laivus.** Kiek patyrusi šio krašto žvalgyba, sovietai jau turį 450 tokių laivų ir kas savaitę pastato po vieną. Esama žinių, kad jie jau išbandę 50 raketų, galinčių pasiekti 800 mylių nuotolį ir, galimas dalykas, kad tie jų povandeniniai laivai gali būti panaudoti tų raketų paleidimui.

Toks sovietinis laivas atsirastų maždaug 100 mylių nuotoly nuo šio krašto krantų ir iš jo būtų įmanoma paleisti atomines bombas tiesiai į tokį Clevelandą, Detroitą ar Chicagą.

Karinių žinovų nuomone, **ateities karo atveju tų povandeninių laivų didysis uždavinys ir bus naudoti raketas.**

Kai sovietai karštligiškai skuba savo laivais užvaldyti pasaulio vandenis, būtų klaidinga galvoti, kad šis kraštas tik stebi ar miega. Laivyno šefas adm. Burke neseniai buvo pareiškęs, kad krašto jūros pajėgos ypatingai susirūpinusios stiprinti **gamybą ginklų, galinčių susekti tuos povandeninius laivus ar juos sunaikinti.** Daug kas čia slepiama, bet ir daug kas skelbiama spaudoje, priešo naudai, patogumui ir džiaugsmui.

Vakarai toliau kapituliuoja

Visi gerai prisimename, kaip didingai vakarų valstybės sušelpė sovietus ginklais ir gerybėmis, dar einant antrajam pasauliniam karui. O dabar, kai britai, nepaisydami susitarimo su JAV, pasiskubino pradėti prekybius ryšius su raudonąja Kinija, blaivesnieji šio krašto publicistiniai protai, kaip David Lawrence, klausia — **kodėl laisvos vyriausybės turi stiprinti komunistinį priešą** — sovietus ar kinus — kad tie pasistatę įmones jose ga-

(Perkelta į 3 psl.)

Jordanijos ambasadorius El Rifai, įsitempus Jordano ir Egipto santykiams, apleidžia Kairą.

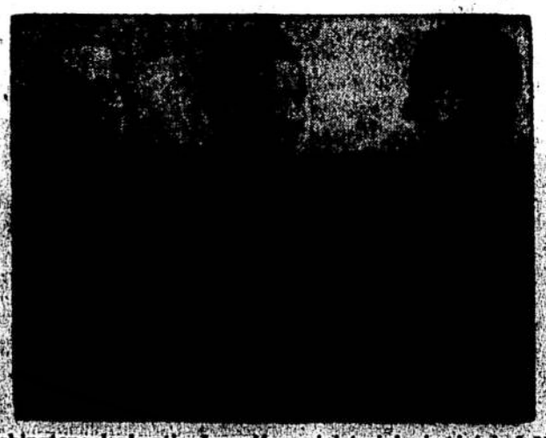

Washingtone lankantis Japonijos ministeriui pirmininkui Nabusuke Kishi, kurį aerodrome sutiko Valstybės Sekretorius Dulles ir viceprezidentas Nixonas, kaip atrodo, padaryta daug naujų susitarimų.

IŠ VISUR

• **Pas Prezidentą Eisenhowerį atsilankė taikomųjų atominių tyrinėjimų specialistai,** vadovaujami atominės energijos komisijos pirmininko L. Strauss ir pranešė, **kad jau yra pagamintos atominės bombos,** kurios po išsprogdinimo **nepaliekа** radioaktyvių liekanų.

• **Nevadoje išsprogdinta penktoji ir pati galingiausioji atominė bomba. Virš 300** karinių specialistų **sekė** išsprogdinimą. Balsas buvo **girdimas** už 300 mylių. **Už 14 mylių esančiam kontrolės punktui padaryti** dideli sužalojimai.

• **Pietų Korėja** praneša, kad į jos erdvę **buvo** įskridę 18 komunistų **MIGų.** Bendrai, tarp abiejų **Korėjų** prasidėjęs didelis **įtempimas, kur** viena pusė kaltina kitą **pasikėsimu** užpuolimui.

• **Raudonąji Kinija** pradėjo **smarkų artilerijos** bombardavimą **Quemoy salos.** Speliojama, ar tai nėra **invazinis** pasirengimas.

• **Po Japonijos ministerio pirmininko lankymosi Washingtone aiškėja, kad JAV** iš Japonijos **pradės iškelti** tenykščius savo **karinius dalinius.**

• **Naujoji Prancūzijos vyriausybė, vadovaujama Maurice Bourges-Maunoury,** po pranešimo **parlamente, laimėjo** pasitikėjimą **252 prieš** 210 balsų

ALTS CENTRO VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba pirmame savo posėdyje š. m. birželio 18 dieną pasiskirstė pareigas taip:

pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus,

I vicepirmininkas inž. Jonas Jurkūnas,

II vicepirmininkas dr. Jonas Paplėnas,

sekretorius Teodoras Blinstrubas ir

iždininkas adv. Antanas Lapinskas.

Tame pačiame posėdyje priimtas darbo sričių padalos planas. Šis planas kiekvienam valdybos nariui, šalia jo nominalinių pareigų, numato vadovavimą atskirai Sąjungos veikimo sričiai.

Posėdyje dalyvavo ir buvęs Sąjungos pirmininkas dr. S. Biežis.

Mes, clevelandietės, vykstame į Tautinių šokių Šventę Chicagoje. Tikimės, kad ir jūs vyksite. Tat iki pasimatymo!

N. ZELANDIJOJ ĮSIKŪRĘ PABALTIEČIAI PRAŠO LAISVĖS

(Mūsų N. Zelandijos bendradarbio)

1957 m. birželio 16 d. Aucklando miesto YMCA salėje Naujosios Zelandijos Baltų Klubas, bendradarbiaujant su vengrų ir lenkų organizacijomis, surengė priminimą pagerbti nuo bolševizmo diktatūros žuvusias ir nukentėjusias aukas.

Minėjimą atidarė A. Brunneris Baltų Klubo pirmininkas, priminęs, kad nuo 1940 m. birželio mėnuo yra liūdnas Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautoms: prasidėjo sovietų okupacija ir metais vėliau didieji trėmimai.

Nuo komunizmo žuvusieji buvo pagerbti susikaupimo minute per kurią estų vyr. choras dainavo žuvusiųjų pagerbimo dainą.

Pagrindinis kalbėtojas N. Z. Darbo Federacijos sekr. K. McL. Baxter specialiai atvykęs šiam minėjimui kalbėjo tema: "Už demokratija prieš diktatūrą". Kalbėtojas per pusę valandos nuoširdžiu įsijautimu parodė, kad jis tikrai supranta komunizmo pavergtų tautų, ypač Pabaltijos valstybių padėtį. Jis prisipažino ir apgailestavo, kad vidutinis zelandietis nesupranta, ir dėl gerų gyvenimo sąlygų nesidomi pavergtais kraštais bei komunizmo gresme laisvam pasauliui. Bet paskutiniai įvykiai Lenkijoje ir Vengrijoje sukrėtė Zelandijos darbininkus. Dabar niekas netiki sovietų skelbiamu socializmu, kuris tik yra pasityčiojimas ir iškraipymas žodžio sąvokos.

N. Z. Darbo Federacija, kuriai priklauso 218,000 narių, visuomet stengėsi ir stengsis per tarptautines darbo institucijas kiek galima padėti komunizmo pavergtiems kraštams.

Minėjimo dalyviai nuoširdžiai kalbėtojui atsilygino ilgoku ir šiltu plojimu.

Meninėje dalyje D. Pečiulaitytė paskambino Beethoveno Fur Elise ir estų vyr. choras padainavo dvi estų liaudies dainas.

Vengrų vardu kalbėjo Dr. Hamway ir lenkų — Francki pasisakė, kad laisvieji kraštai J. Tautų prieglobstyje per šaltai žiūri į pavergtųjų tautų mėginima savo jėgomis išsilaisvinti iš komunizmo vergijos.

Minėjimą uždarė V. Procuta, perskaitęs J. T. Generaliniam Sekretoriui siunčiamą memorandumą, prašantį kad J. T. įgyvendintų savo Chartos skelbiamus punktus. Buvo kreiptasi ir į esančius zelandiečius, kad jie ragintų savo vyriausybę imtis žygių pavergtiems kraštams laisvinti.

Minėjimą sveikino bei atsiuntė užuojautą N. Z. Užsienių Reikalų Ministeris MacDonald, N. Z. Parlamento narys ir Komiteto pirmininkas p. Harker ir kiti.

Dalyvių buvo apie 250. Rytojaus dieną didžiausias Zelandijos dienraštis "The Zealand Herald" atspausdino minėjimo aprašymą ir nuotrauką. Minėjimo aprašymą apvedė juoda gedulo juostele.

G. P.

Auckland, 1957. 6. 17 d.

Iš Lenkijos lietuvių gyvenimo

Lietuviško laikraščio klausimas Lenkijoje vis dar tebėra projekte. Trūksta lėšų. Gegužės viduryje buvo į Punską atvykęs Ratomskis, Lietuvos T. S. R. Draugijų su užsieniu bendradarbis. Jis atvežė punskiečiams lietuviškų tautinių drabužių ir knygų. Drabužiai labai gražūs. Knygos įvairios: Maironis, Baranauskas, Lazdynų Pelėda ir kt.

• • •

Lietuviškose Lenkijos vietovėse per bažnyčią ir toliau varoma lenkinimas. Lenkai kunigai visomis priemonėmis varo lenkinimo darbą. Juos remia Lomžos vyskupas Moscicki (buvęs Jalbžykowskio sekretorius).

DIRVOS ATOSTOGOS

Dirvos išleidimas surištas ir su kitom spaustuvėm, kurios vieną savaitę atostogauja. Tą savaitę ir Dirva paleidžia savo tarnautojus atostogų.

Taigi Dirva liepos mėn. 7-13 d. savaitėje **neišeis.** Gi ateinančią savaitę Dirva išeis kiek anksčiau ir ją skaitytojai gaus dar prieš liepos mėn. 4 d. šventę.

Dėl atostogų Dirva tik liepos mėn. 2, 3, 5, 6 ir 8 bus atidaryta nuo 9 val. ryto iki 12 val. Kitomis darbo dienomis bus atidaryta normaliai.

TAI DAROMA TAUTINEI MŪSŲ ATEIČIAI

Ir vėl stovime didelių tautinių kultūrinių savo įvykių išvakarėse:

birželio 30 d. **įvyksta pirmoji JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė,**

birželio 29 **ir 30 d. — pirmasis JAV ir Kanados lietuvių jaunimo kongresas,**

birželio 28 **d. atidaroma** visuotinė lietuvių dailės meno **Parodą.**

Šitie užsimojimai, apimą visą Ameriką ir Kanadą, rodo kultūrinį mūsų gyvumą bei veržlumą. Tai yra tautinio mūsų pašaukimo vykdymas, nes tauta laikosi ir auga tik kurdama ir savo kūrybai sąlygas sudarydama.

Malonu pastebėti, kad visų šių didžiųjų parengimų iniciatyva priklauso JAV Lietuvių Bendruomenės Chicagos Apygardai. Apygarda atlieka ir didžiąją dalį darbų. Bet jai į talką atėjo ir daugelis kitų — tiek paskirų asmenų, tiek organizacinių junginių. **Šitaip visų pastangomis yra atliekamas didelės tautinės reikšmės darbas, skiriamas ypačiai mūsų jaunimo lietuviškai ateičiai.**

Bet šitas darbas yra taip pat reikalingas ir visos mūsų visuomenės dėmesio, supratimo bei parėmimo.

Todėl JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba **visus lietuvius kviečia ir prašo:** gausiai dalyvaukime tautinių šokių šventėj, jaunimo kongrese ir dailės parodoj. Tepajunta dirbantieji mūsų visų moralinę ir materialinę paramą!

Tikėdami savo tautos amžinumu, atiduokime jai kiekvienas privalomą dalį. Vardan tos Lietuvos!

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

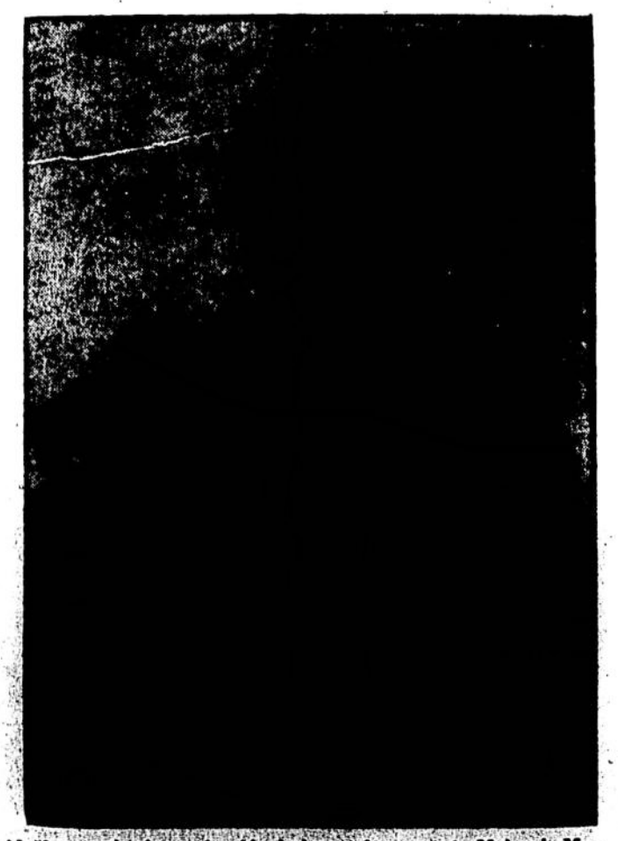

Dvidešimt penkeri metai suėjo, kaip netekome poeto Maironio-Mačiulio. Plačiau skaityk 3 psl. straipsnį — Lietuva brangi, mano tėvyne...

DIRVA
THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telephone: HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: in the United States — $5.00 in Canada — $5.50, elsewhere — $6.50.
Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telefonas: HEnderson 1-6344.
Išeina Clevelande kas ketvirtadienį.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.
Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse $5.00, Kanadoje — $5.50, kitur — $6.50.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

•

Dažnai pakalbame, kad mes labai sielojamės lietuviškuoju jaunimu, bet kai praktiškai reikia tą jaunimą paremti, tai jau į jį žiūrime kreiva akim arba jį remiam atžagaria ranka. Atseit, tas jaunimas mums mielas tik iš tolo. O atrodo, kad turėtų būti priešingai.

Mūsų jaunimas savo pačių pastangomis, o kartais ir kitų talkinamas, rengia įvairius parengimus, kuriuose demonstruoja savo meninius, organizacinius ir kitokius sugebėjimus. Drauge jis stengiasi susikalti ir kelius dolerius būtiniems organizaciniams reikalams padengti. Kiek nedaug tokių, kurie nuolatos tokiuose jaunimo parengimuose dalyvauja. Kiek nedaug tokių, kurie iš tikros širdies ir jautrios rankos juos paremia. Ir dar liūdniau, kad ir tų, sakyčiau, jaunimo darbų talkininkų, skaičius nuolat mažėja, kaip perdaug staigiai mažėja visų lietuviškųjų darbų darbininkų gretos.

Jaunimas dažnokai nusiskundžia, kad vyresnieji juos kiek ignoruoja, jiems vengia pavesti atsakingesnes pareigas ir didesnius darbus. Kiek tie priekaištai teisingi, mes patys galime nesunkiai spręsti iš savų kolonijų organizacinės veiklos. Vienur turbūt atrasime, kad mūsų jaunimas visiškai teisus, kitur gal ir bus kiek pasūdyta, nes jaunesnieji visais laikais į vyresniuosius žiūri, kaip į savotiškus jų iniciatyvą ir sumanymus slopinančius skriaudėjus...

Žvilgterėjus į gausybę Amerikos lietuvių organizacijų vadovybes, mes gal kiek patys nustebsime pamatę, kad jos savo sudėtyje tikrai perdaug pasenusios. Dar nieko blogo nebūtų, kad jos būtų pasenusios tik metais, bet ne dvasia.

Mes džiaugiamės, kad turime eilę mūsų senesniosios kartos veikėjų, kuriuos metų našta gal jau ir skirtų prie senųjų, bet savo sumanymais, darbais ir organizacine energija jie pilnai prilygsta jaunuoliams. Ir tuos senuosius jaunuolius, kaip taisyklė, mes nuolat matom jaunimo tarpe. Jie ne tik interesuojasi jų veikla, juos moraliai ir materialiai paremia, bet labai dažnai jiems ir naujų darbų sumanymus pakiša.

Ne kas kitas, kaip tie senesnieji jaunuoliai, ir į Tautinės Sąjungos dabartinę vyriausiąją vadovybę pirmininku atvedė, vos per tris dešimtmečius peršokusį inž. Eugenijų Bartkų, savo gabumais ir dirbamo darbo stropiu atlikimu, gerai užsirekomendavusį ne tik pačių lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe.

Buvau liudininkas ir stebėjau kaip dar per penkius dešimtmečius neperšokę mūsų "seniai" rūpinosi, kad į Tautinės Sąjungos darbą ateina perjauni žmonės kad jie dar neturi tokio autoriteto, kuris stebintų kitus, o jų vardas kalnų viršūnėje atsiliauktų...

Tikėkim visi, jei tas mūsų į priekį pastatytas jaunimas, turi pakankamai sveikos ambicijos. turi užsimojimų ir energijos, jei jį nuoširdžiai remia tie mūsų senieji jaunuoliai, kaip J. Bačiūnas, A. Olis, Dr. S. Biežis, jis savo darbą atliks nė kiek neblogiau, kaip ir atlieka kiekvienas kitas energingas visuomenininkas, kuris tą darbą nori dirbti ne vien šventadieniais, bet visom savaitės dienom.

Tautinė Sąjunga, nė kiek neabejoju, yra vienintelė įtakinga politinė organizacija, kuri ne tuščiom kalbom, bet rimtu sprendimu pasakė: Jaunieji, jus renkam, jūs vadovaukit, bet įpareigojam rimtai ir kietai dirbti!

Tautinė Sąjunga bus pirmoji, kuri praktiškai parodė, kad į jos dirbamą darbą lygiai vienodu svoriu jungiasi vyresnieji ir jaunieji. Tik abiejų svoriu, vienų patirtim, o kitų energija ir užsimojimais, galimi tokie darbai, kurių kitos organizacijos nė nebando ir nesugeba atlikti.

Autoritetai ir nauji vadai išauga ne prakalbas sakant, kaip kas mano, bet kietai, nuoširdžiai ir rūpestingai dirbant. Nauji organizacijų vadai išauga ne iš senųjų, bet iš jaunųjų jėgų. Tat ir skindami kelią savo jaunimui mes pasitikriname, kad mūsų idėjų darbą bus kam tęsti ir gerai dirbti.

• **Tautinių šokių šventės komitetas Chicagoje** atidarė savo raštinę, kuri pasiekiama: 3320 So. Halsted, Chicago 16, Ill. Telef.: CL 4-4096.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 2341 W. 60th PLACE

Tel. offic'e EVerglade 4-7376
Tel. bute GRaceland 3-8203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.,
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

NAUJIENA!!!
PINIGAI siunčiami į Sov. S-gą, Lietuvą, Latviją, Estiją.
Pilnai garantuota ir oficialiai
100 rublių $10.00
Pristatoma per 2 savaites
Persiuntimas atsieina $2.00.
Perlaidos didžiausia suma $50.00
Tačiau galite siųsti perlaidų kiek norite.
GRAMERCY
744 BROAD STREET,
NEWARK, N. J.
Licenesed and Bonded by N. J. State Banking Commission

KAS ir KUR

• **Min. S. Lozoraitis išbuvo Chicagoje tik kelias dienas ir** birželio 15 d. išvyko į New Yorką. Kartu su Dr. A. Geručiu aplankė p. A. Olį, ALT pirmininką p. L. Šimutį ir p. Vanagaitienę Margutyje.

Dr. A. Gerutis dar lankėsi pas Dr. P. Grigaitį Naujienose, p. J. Masionį Laisvojoje Lietuvoje. Lankė savo senus pažįstamus adv. L. Šmulkštį su ponia. Birželio 17 d. lankė vysk. Brizgį, p. P. Vaidylą Sandaroje ir kitus.

• **Lietuvos pasiuntinio** pareigas Washingtone einančiam Juozui Kajeckiui birželio mėn. 17 d. suėjo 60 metų sukaktis. J. Kajeckas yra gimęs Shenandoah, Pa.

• **L. S. T. Korp! Neo-Lithuania šiais metais švenčia** 35 metų sukaktį nuo įsikūrimo dienos.

Ta proga Korp! Neo-Lithuania Centro Valdyba š. m. rugpiūčio mėn. 31, rugsėjo 1 ir 2 dienomis šaukia Detroite, Mich. antrąjį visuotinį narių suvažiavimą.

Visi korporantai, korporantės kviečiami suvažiavime gausiai dalyvauti. Kitos informacijos apie suvažiavimą bus skelbiamos šio laikraščio skiltyse.

• **Clevelande įvyko bendras JAV ir Kanados LB centrinių valdybų posėdis.** Kanados bendruomenei atstovavo Krašto Valdybos pirm. V. Meilus ir nariai V. Vaidotas bei V. Songaila, Kanados KF pirm. Iz. Matusevičiūtė, JAV bendruomenei — visa jos Centro Valdyba: pirm. St. Barzdukas, nariai Alg. Nasvytis, K. Augulis, J. Staniškis, Ig. Malėnas, Alf. Mikulskis ir J. Stempužis.

Posėdyje buvo svarstyti šie klausimai: PLB Seimo organizavimo eiga, kultūrinis bendruomenių bendradarbiavimas, tarpusavio informacija.

• **Jaunimo Kongresas prasideda birželio mėnesio 29 dieną,** šeštadienį, 9:30 val. ryto Morrison viešbučio patalpose 79 W. Madison Street. Kviečiame visus svečius bei dalyvius į Kongresą rinktis punktualiai.

• **Jaunimo Kongreso dalyvių nakvynes tvarko Jonas Paštukas** 4335 So. Artesian Ave., Chicago. Jo telefonas VIrginia 7-6528.

• **Visi Jaunimo Kongreso posėdžiai ir Lietuvių menininkų paroda** įvyks Morrison viešbučio patalpose. Patalpos yra tam tikslui puikiai pritaikytos ir be to vėsinamos. Viešbuis yra Chicagos miesto centre: Madison ir Clark gatvių kampas.

• **Jaunimo Kongreso registracija** įvyksta šeštadienį, 9:30 val. Morrison Hotel.

• **K. Leonaitienės vasarnamio Beverly Shores, Ind.** atidaryme visi svečiai buvo pavaišinti lietuviškais valgiais ir nuoširdžiai priimti.

• P. Pažeriūnas, gyvenąs Melrose Park, Ill., šiomis dienomis LITUANUS leidimo reikalams paaukojo $100, prisiųsdamas šią stambią sumą žurnalo leidėjams.

Šiuo metu atskirose vietovėse išsiuntinėjami tūkstančiai laiškų su konkrečiais kreipimais į tautiečius. Šiuos laiškus gavę prašomi į juos atkreipti dėmesį. Tačiau ne visus tautiečius studentija savo laiškais gali pasiekti; nepasiekti lietuviai yra prašomi savo auką (prenumeratą svetimtaučiui) priesiųsti adresu 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Santaros ir Šviesos Federacijos mintis, priimta 1956 m. liepos ir rugsėjo mėn. santariečių filisterių ir studentų sąskrydžiuose, pagaliau buvo patvirtinta ir šviesos atstovų suvažiavimo, įvykusio šių metų birželio pradžioje New Yorke.

Federaciją sudarius, studentai santariečiai veiks ir toliau, kaip veikę, patys nusistatydami savo veiklos gaires. Studijas baigę, jie įeis, kaip Santaros filisteriai, į jungtinę filisterių organizaciją, kurią sudarys Šviesos sambūrio ir Santaros filisterių sambūrio nariai. Į šios jungtinės organizacijos valdybą tris narius skirs Šviesa, ir tris — Filisterių Santara.

Federacijos idėja turėjo savo oponentų. Kiekvienam šilti savieji namai ir nepastebimi juose prisirinkę dūmai. Naujų vėjų įleidimu kai kas juose pravedinama ir kai kas pakeičiama. Besąlyginiai konservatoriai gali jaustis nuskriausti. Bet negalima iš pagarbos, kurią mes turime, konservatyviam įpročiui paneigti gyvenimo statomus uždavinius ir atsisakyti jų, kada reikia ryžtingai spręsti.

Ne laikas tremtyje skaldytis į sambūrėlius, kurie nieko kito nesugebėtų, kaip tik "laikyti savo tradicijas". Reikia mažinti atskirų vienetų skaičių ir stiprinti jų reikšmę. Ilgai visiems kitiems vienybę apaštalavę, santariečiai su šviesiečiais pagaliau gyvenime parodė, kad į vienybę gali būti einama, nors ir mažais žingsniais, nors ir per sunkias kliūtis.

Norėtųsi, kad šiuo žygiu pasektų ir mūsų dabar jau į keturiolika(!) partijų suskilusi politinė visuomenė.

O pačiai Federacijai — kad ji savo pagrindiniu tikslu nusistatytų lietuviškųjų jėgų derinimą. Praktika parodė, kad Federacijos nariai sugebėjo sklandžiai bendradarbiauti ko ne su visomis srovėmis. Tebūnie ir ateityje Federacijos uždavinys su prasta, kaip didžiųjų derintojų! Ne doktrinieriškas gudrumas "kovose dėl savęs", ne praeities vaiduoklių gaivinimo magika, bet sugebėjimas įtraukti į pozityvų kūrybišką darbą skirtingų pažiūrų, organizuotas ir neorganizuotas jėgas tegul charakterizuoja Federacijos veikla.

* * *

• Ann Arbore, kuriame yra Michigano universitetas, įsikūrė Santaros skyrius. Sveikiname naująjį skyrių ir jo iniciatorius Universitete nėra perdaug lietuvių akademikų, bet skyriui jau priklauso gražus būrelis, jų tarpe ir Santaros Revizijos Komisijos nariai Algis Grinius ir Gražina Laužikaitė. Tai jau vienuoliktasis Santaros skyrius.

• New Yorko Santara biuletenio penktas numeris išėjo iš spaudos. Biuletenyje daug įdomios medžiagos iš santariečių ir studentijos gyvenimo.

• Jaunimo Kongreso metu rengiamose meno sekcijos posėdžio diskusijose dalyvaus Danutė Sakalauskaitė, Rita Šimonytė, Gabrielius Godvila ir Horstas Žibas. Sekcijai vadovauja Danutė Sakalauskaitė. Jaunimas raginamas gausiai Jaunimo Kongreso darbuose dalyvauti.

• **Vytautas Kavolis** birželio 1 d. buvo New Yorko Lietuvių Fronto bičiulių sambūrio pakviestas pakalbėti apie lietuvių tautinį charakterį. Džiugu, kad tuo tarpu, kai apie Draugą susibūrusi ateitininkų senkartė ignoruoja kitaip galvojančių pastangas, o geriausiu atveju iš jų pasityčioja, jaunesnieji ateitininkų žmonės, kaip ir santariečiai, stengiasi pralaužti "geležinės uždangos", kurių jau lietuvių visuomenėje priviso kaip amaro.

•Studijas pavasario semestre baigė: **Horstas Žibas** Chicagos universitetą bakalauro laipsniu komercijoje, **Zenonas Mereckis** elektros inžineriją Northeastern universitete Bostone, **Birutė Danerytė** Bostono komercijos mokyklą ir **Eglė Zabarauskaitė** Illinois universitetą Urbanoje. Visi jie eina ar ėjo atsakingas pareigas Santaroje. Nuoširdžiai sveikiname jaunuosius diplomantus.

• Lietuvių moterų tinklinio komandą Pabaltiečių žaidynėse Clevelande turbūt pirmą kartą lietuvių istorijoje, nugalėjo latves. Komandoje žaidė **Vida Gaškaitė**, o komandos treneriu buvo **Rytas Babickas.** Tuo pat metu įvykusiose vyrų krepšinio ir tinklinio rungtynėse žaidė **Remigijus Gaška ir Rytas Babickas.**

• Chicagos jūrų skautų vakaras "Jūros dugne" praėjo labai sekmingai. Programoje pasirodė jūrų skautų tautinių šokių grupė vadovaujama **Gražinos Sabaliūnaitės.** Prie vakaro pasisekimo daug pasidarbavo jūrų skautų laivo vadė **Dalia Lukošiūnaitė.**

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime Clevelande dalyvavo **R. Mieželis**, sveikinęs Santaros vardu, Zenonas Rekašius ir **Mindaugas Gilvydis.**

• **Raimundas Mieželis, Gabrielius Godvila, Horstas Žibas** ir **Valdas Adamkavičius** dalyvavo **pasitarime su Chicagos liaudininkų veikėjais. Išsamiame pokalbyje paryškinti Santaros uždaviniai ir darbai bei dabartinė lietuvių politinė padėtis.**

• **Horstas Žibas, Santaros Centro Valdybos iždininkas, išrinktas Chicagos universiteto komercijos fakulteto klubo pirmininku.**

• **Gražina Sabaliūnaitė koordinuoja "Lituanus" rėmimo vajų Chicagoje. Valdas Adamkavičius surinko 200 dolerių "Lituanus" reikalams iš savo bendradarbių Meissner inžinerijos firmoje Chicagoje. Tai gražus pavyzdys, kuriuo pasekti raginami ir kiti studentai. "Lituanus" vajus tęsiamas ir toliau. Iki šio laiko vajaus** rezultatai yra nepaprastai blogi: gauta tik 198 doleriai iš 33 lietuvių, o "Lituanus" išlaikymui reikia bent 5,000 dolerių. Visi pakartotinai kviečiami remti šį **svarbųjį informacinį leidinį.**

• **Sambūrio "Šviesa" visuotinas suvažiavimas birželio 1-2 d.d.** New **Yorke priėmė Santaros — Šviesos Federacijos projektą. Projektas buvo paruoštas specialios komisijos** [illegible] **iš L. Sabaliūno, A. Patriko, A. Gurecko, J.** [illegible]**, J. Valaičio ir R. Mieželio. Į naująją Sambūrio "Šviesa" Vyriausią Valdybą išrinkti dr.** [illegible]**, Algis Gureckas, J.** [illegible]**, S.** [illegible] **ir V.** [illegible]

• [illegible] **dirbti** [illegible] **elektros inžinerijos departamente Purdue universitete.**

LIETUVIŲ DĖMESIUI!
NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR
Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LAVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUR
Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t.t.
Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.
Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą.
Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaičių bėgyje.
Siuntėjas gauna asmeniškus gavėjo pakvitavimus.
Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu.
PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS
Siųskite siuntinius giminaičiams!
Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.
Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po piet.
Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.
Netoli Pennsylvanijos geležinkelio stoties, Newarke.
Package Express Co.
314 Market S.t, Newark, N. J., Mitchell 2-2452
(Siuntiniai persiunčiami su Parcels to Russia, Inc. leidimu)

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday
CLEVELAND AMBULANCE SERVICE, INC.
Remember the Maroon and Cream Colored Cars with the Men in White
Called and Recommended by Cleveland's Leading Physicians and Surgeons
ENdicott 1-0770

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday
THE GEOMETRIC STAMPING COMPANY
1111 EAST 200th STREET
IV 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
JIM CONNELL CHEVROLET, INC.
THE FINEST EVER BUILT
SEE THE NEW 1957 CHEVROLET
1258 East 105th Street CE 1-7060

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
CARPENTERS DISTRICT COUNCIL
CARL J. SCHWARZER, President
GEORGE SHEWRING, Secretary

Literatūros Lankai pakelė į 5 metus ir 8 numerį

A. AUDRIUS

(Tęsinys iš praeito numerio)

Kaip redakcijos įžangoje teigiama — mūsų periodinė spauda yra užpulta infliacinės kritikos skėrių. Mes randame daugybę recenzentų, kažkodėl įsivaizduojančių, kad kritiką bei recenzijas rašyti gali kiekvienas pripuolamai vieną kitą knygą paskaitęs žmogus. Tokia padėtis pasirodo bendra visam lietuviško meninio gyvenimo įvertinimui.

Neseniai viename dienraštyje laureatas Jurgis Gliauda apie kompozitorių Bronių Budriūną taip rašė: "Br. Budriūnui būdingi du esminiai išgyvenimo poliai. Svajingasis andante ir didingasis allegro. Šis visad išgyvena tą lūžį, kada tie du poliai besijungdami savo tarpe trapiu ryšiu nutrūksta nuo vienas kito, kad žmogus stovi tarp jų, kaip tas modernios poezijos paukštis, kuris nusmerktas skristi be pastogės vilties".

Vietoje komentarų norėčiau įsprausti trumpą citatą iš Jan Holcman knygos Chopino Palikimas. Nors citata lies muziką, bet ji tinka kiekvieno meno interpretacijos bei kritikos atvejui. "Muzikoje, kaip ir psichologijoje, nusistovėjusių definicijų stoka dažnai iššaukia nesusipratimus. Schumannas pavadino Chopiną drąsiausiu ir didžiausiu mūsų laikų poetu. Gide, lygindamas Schumano kompozicijas su Chopino, pasakė Schumanną esant poetu, o Chopiną artistu, o tai turėtų reikšti kažką skiringo. Tačiau ar mes galime žinoti iki kokio laipsnio tos definicijos buvo metaforiškos? Ką reiškia poezijos terminas pritaikytas muzikai? Ar Debussy taip pat buvo poetas? Ar buvo Mozartas?"

Panašaus laužo yra prigrūstos ir mūsų literatūrinės recenzijos. Šio, mūsų nuomone, žalingo reiškinio priežasčių rastume ne vieną. Tarp kitų paminėtinos dvi: pirma — didelė stoka tikrų kritikų visose meno srityse, antra — gana plačiai įsigalėjęs recenzijos reklaminis pobūdis.

Gal kartais mūsų nuomonė ir nėra visai tiksli, tačiau esame įsitikinę, kad recenzijose ir kritikose vietos įvairiems abstraktizmams, įvairioms interpretacinėms "plonybėms" turėtų būti palikta kuo mažiau. Deja, kartkartėms šito neišvengia net ir Literatūros Lankai. Pagunda lyginti kokį nors autorių su kokiu nors kompozitoriumi ar dailininku, matyt, yra lapai stipri.

Literatūros n e p r iklausomumas, kurį žurnalas stengiasi sugrąžinti mūsų žodinei kūrybai, taip pat yra viena iš aktualiausių mūsų kritikos problemų. Bandymai kūrybą kažkam pajungti mūsų periodinėje spaudoje kartojasi įvairiais varijantais. Kajkas mūsų literatūrą norėtų matyti įsilipus į moralės ir pariotizmo sakyklą. Prieš tuos bandymus buvo išsamiai pasisakyta ir pačiame žurnale, todėl jų čia ir nekartosime, pasitenkindami pastebėjimu, kad literatūros nepriklausomumui Literatūros Lankai visapusiškai paliko ištikimi.

Nuolatinis kontakto išlaikymas su Vakarais nėperiodiniam poezijos, prozos ir kritikos žodyje yra labai aktyvaizdus. Nemažas vertimų skaičius kiekviename žurnalo numeryje supažindina mus su kitų, kartais net mums tradicinėjai nedraugiškų tautų kūrybiniais, literatūriniais laimėjimais. Vertimų, mums regis, nevertėtų perdaug bijoti. Tam tikrais atvejais jie yra akstinas mūsų pačių rašytojų kūrybai.

Didelė literatūra besidominčios visuomenės dalis turbūt dar atsimena spaudoje sukeltą triukšmą, kai antrame žurnalo numeryje buvo paskelbtas Louis Aragon eilėraščio vertimas ir trumpas Paul Eluard nekrologas. Pripažįstame ginčą sukėlusiai pusei dalį tiesos, tačiau tuo keliu logiškai eidami vieną dieną užmerksime akis prieš Picasso paveikslus ir užsikišime ausis prieš prokofieffo muziką. Abejoju ar tokia demonstracija parodytų mūsų kultūrinio subrendimo aukštą lygį.

III

Toliau redakcija įžanginiame žodyje sako, kad Literatūros Lankai principe tarnaus tik literatūrai, kad bendradarbių pasaulėžiūros atžvilgiu jie būsią neutralūs, kad Lankai, palikdami ištikimi savo tautai, nesistengs garsiai deklaruoti patriotinių jausmų. Nedvejodami galime teigti, jog ir šiems principams jie paliko ištikimi.

(Pats Literatūros Lankų įžanginis žodis nuostabiu taupumu išreiškė visas svarbiausias emigracinės literatūros ydas. Be jokio patoso, be pamokslaujančio tono savo įžanginiame žodyje jie pasakė tai, ką ne vienas mūsų literatūros žmogus yra bandęs pasakyti ištisais straipsniais. Tačiau toji įžanga kartu uždėjo sunkias pareigas ne vien redaktoriams, bet ir visiems Lankų dalyviams).

Patriotizmas yra kita stambioji mūsų literatūrinio gyvenimo rakštis. Tik šiuo metu kažkaip aptilo reikalavimai ir priekaištai tiems rašytojams, kurie atsisakė patriotizmą suprastinti į išorinę iškabą, į plataus Nemuno ir kit geografinių vardų linksniavimą arba į hipokritišką gailestį, kad neteko didvyriškai padėti galvos, jei ne galvos, tai bent skrybėlės, ant tėvynės išlaisvinimo aukuro. Nedeklamacinis patriotizmo žygis, mums atrodo, yra ir pats Literatūros Lankų leidimas, nenešąs nė kokių privilegijų ir pelno. Didelė dalis uolųjų žurnalo bendradarbių turėtų daugiau asmeniškos naudos atsidėdami grynai kūrybiniam darbui, o neaukodami savo laiko kiekvieno numerio organizavimui bei knygų paminėjimui.

* Apie tai, kad Literatūros Lankai pasiliko pasaulėžiūriniai neutralūs taipgi nėra reikalo kalbėti. Pažvelgę į žurnalo bendradarbių pavardes, mes be jokių įrodinėjimų su šia mintimi sutiksime.

IV

Neseniai po ilgos pertraukos pasirodė septintasis Lankų žurnalas. Žurnalo recenzavimą paliksime kitiems, pasitenkindami tik keliom baigiamom mintim.

Literatūros Lankai, kalbėkime atvirai, nepasiekia tokio skaitytojų skaičiaus, kokio jie turėtų pasiekti. Mes puikiai suprantame, kad šis žurnalas niekada neįgys tokio populiarumo, kaip pavyzdžiui koks nors paveikslu otas magazinas, savo puslapius pripildąs nuotraukom iš šeimyninių švenčių ir tam tikros žmonių grupės jubilėjų. Tačiau Literatūros Lankai, vienu iš savo tikslų paskelbę meninių vertybių rehabilitaciją, mūsų supratimu, turėtų prabilti į galimai gausesnę skaitytojų auditoriją.

Ypatingų receptų tam pasiekti nesiūlome, tik norime pareikšti savo nuomonę, daugiau techniška negu esminę. Jei Literatūros Lakai ir toliau paliks neperiodinis, labai nereguliariai pasirodąs leidinys, su kiekvienu numeriu jis neteks mažiau ar daugiau skaitytojų. Sistematingas žurnalo leidimas tėra vienintelis jo tolimesnės egzistencijos užtikrinimas.

Žurnalo redakcija ir leidėjai taip pat turėtų atkreipti rimtą dėmesį į Lankų formatą, nes dabartinis tikrai yra labai nepatogus.

Baigdami šias kelias mintis apie Literatūros Lankus, tegalime palinkėti jų redaktoriams ištvermės, pakartodami anksčiau minėtą pageidavimą, kad Literatūros Lankai persiorganizuotų į periodinį leidinį.

A. TIELMO SPRENDIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

mintų ginklus ir ... juos panaudotų mus naikinti? Kada gi amerikiečiai išmoks tos tiesos, kad keista yra stiprėsti priešus ir tuo pačiu metu patiems silpninti savo karinį ir kitokį pajėgumą?

Maža kas daroma norint laimėti gyventojus už geležinės uždangos ir, jei norima efektingiau juos pasiekti radijo keliu, Kongreso narių siūlės, karpydamos biudžetą, šio krašto propagandą paverčia mažai veiksminga priemone, tuo tarpu, kai Kremlius savajai informacijai skiria dešimteriopai, jei ne daugiau, didesnes sumas.

Mažiau JAV įtakos Kanadoje?

Birželio 10-sios rinkimai į parlamentą, kaip žinoma, atnešė laimėjimą konservatorių partijai — ji turės 111 balsų (laimėjo 60), o ligšioliniai liberalai tenkinsis 104 balsais (neteko 64). Naujuoju Kanados ministeriu pirmininku dabar bus konservatorių vadas — John Diefenbaker.

Ką atneš šio Saskačevan prerijų ligšiolinio gyventojo politinė linija, ar jis griebsis antiamerikinės krypties, kaip nuogąstauja kai kurie JAV laikraščiai?

Savo priešrinkiminėje kampanijoje 61 amžiaus J. Diefenbakeris smarkiai protestavo prieš Kanados ūkinį priklausomumą nuo JAV, pasisakė prieš amerikiečių biznierių vykdomą kanadiečių pramonės kontroliavimą. Esą, prekybinius saitus daugiau reikėtų gyvinti ne su Amerika, bet su britais bei jų kraštais.

Vis dėlto spėjama, kad visi galimi pakeitimai Kanados politikoje turės ateiti lėtesniu tempu. Diefenbakerio vyriausybė nebus stabili jau vien todėl, kad parlamento kontrolei reikia 134 balsų, gi konservatoriai laimėjo 111.

Naujoji Kanados valdžia bus koalicinė — bendradarbiaus su viena iš mažesnių partijų — ir artimiausi mėnesiai parodys, kaip seksis šiam Kanadiškajam Lincolnui (jis pramintas dėl jo 6 pėdų ūgio) vykdyti "Kanada kanadiečiams" politiką. Be prekybos ryšių, jau atsiranda ir spaudimas pakeisti kanadiečiais amerikinius dalinius, saugojančius radaro saugumo juostas, einančias per Kanadą.

Europiečiai keliauja, ieško saulės

Nors šią vasarą Europos kontinentą aplankys bent 600,000 JAV turistų ir išleis apie bilioną dol., tačiau keliavimo bangose dar daugiau plukdysis europiečiai. Daugiau, kaip paprastai, britų keliaus po kontinentą, net 10 milionų prancūzų (kas ketvirtas gyventojas) pajudės iš savo gyvenamos vietos, keliaus milionai italų ir vokiečių (šie, kaip įprasta, ieškos saulės ir vandens Italijoje). Daugiau auto mašinų, kaip betkada, šiuo metu veža turistus po Europą. Net ir komunistiniai kraštai suskato prisivilioti kapitalistinių kraštų turistus. Lenkija, net Vengrija kviečia vakarų auomobilistus.

Sovietų Inturistas paskelbė, kad amerikiečių automobilistai jau galį šią vasarą su savo mašinomis atlikti vieną iš dviejų numatytų kelionių po sovietų vakarines sritis. Viena kelionė prasidės Lietuvių Brastoje (Brest Litovsk) ir pro Minską, Smolenską nuves į Maskvą ir atgal, o antroji irgi pro Brastą suteiks galimybę pamatyti, be Maskvos, dar ir Ukrainos Charkovą ir Krymą su Jalta.

Kaštai? Tarp 121 ir 538 dol., drauge su sovietų vertėju (o gal agentu?). Keliautojai įspėti, kad sovietinės vizos teks laukti bent mėnesį ir kad automobilistai turėtų pasiimti ... mašinų atsargines dalis ,nors, girdi, auto pramonė pas sovietus tikrai žydinti ...

Įdomu ir tai, kad amerikiniai turistai visai nukreipiami nuo progos pamatyti pavergtą Pabaltijį.

GEROS ŽINIOS VISIEMS

KURIE NORI SIŲSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ AR KITAS SSSR DALIS

Po didelių šios firmos pastangų INTOURISTas vėl patvarkė, kad vartoti drabužiai siunčiami į Lietuvą ir kitas SSSR dalis būtų vertinami kaip nešioti. Nuo gegužės 1 d. vartoti drabužiai šios firmos įstaigose bus įvertinami realistiškai, tad

NEREIKĖS MOKĖTI UŽ NEŠIOTUS DRABUŽIUS

tiek, kiek už naujus, o tik tiek, kiek tie drabužiai verti vietos rinkoje.

Parcel Department

GLOBE TRAVEL SERVICE

Tinkamesniam klijentų patarnavimui turime įstaigas:

PHILADELPHIA 6, PA.
716 Walnut St., Tel. LOmbard 3-3455. Kasdien 9-5, trečiadieniais 9-8 val.

CHICAGO 32, ILL.
4102 Archer Ave. Telef. FRemont 6-6399. Kasdien 9-7, trečiadieniais 9-5 val.

CLEVELAND, OHIO
1165 East 71 St. Tel. UTah 1-0807. Kasdien 10-7, šeštadieniais 10-5 val.

NEW YORK 23, N. Y.
1991 Broadway. Tel. LYceum 5-0900. Kasdien ir šeštadieniais 9-5, (sekmadieniais uždaryta).

DETROIT 10, MICHIGAN
6446 Michigan Ave. Tel. TAshmore 5-7560. Pirmad., trečiad., ketvirtad. 9-6, penktad. ir šeštadieniais 9-9 val.

SOUTH BOSTON, MASS.
Room 10 Ellis Bldg., 409 E. Broadway Telef. ANdrew 8-8764. Kasdien 9-5, šeštad. 8-2 val. Ketvirtad. 9-7 val.

Galite siųsti maisto produktus, rūbus, rūbams medžiagas, avalynę, vaistus ir kitus daiktus. Kiekvienas siuntinys apdraustas ir garantuojamas pristatymas be atskiro atlyginimo. Kiekvienas siuntėjas gauna gavėjo pasirašytą pakvitavimą.

Siuntiniai išsiunčiami skubiai, be atidėliojimo ir pristatomi greitai kaip tik galima.

Veikiama specialiu susitarimu su INTOURIST (Maskvoje ir siuntiniai siunčiami į visas Sov. Rusijos dalis. Muitai apmokami čia, taip, kad gavėjas neturi primokėti.

Parcel Dep. GLOBE TRAVEL SERVICE savo įstaigose turi įvairių audeklų, maisto produktų ir kitų savo klijentų patogumui.

Siuntinius galite Parcels Dep. Globe Travel Service įstaigoms siųsti paštu, tuoj gausite sąskaitas ir jūsų siuntiniai bus sutvarkyti ir išsiųsti paskyrimo vieton.

Savo siuntinius siųskite per įstaigą, kuri savo pasitikimumą įgijo 25 metų geru patarnavimu.

Prašykite informacijų ir katalogų.

Taip Atgaivina...

tai ugnim virtas STROH'S ALUS!

Atsigaivinimo žodis tinka Stroh's alui. Atsigaivinimas tikrai šviesiu, duodančiu gerą skonį, kokį gaunam saulėtoj nuotaikoj ... prie baseino... kur tik reikia atsigaivinti, šaukis Stroh's. Tai vienintėlis ugnim virtas — virtas prie 2000 laipsnių geriausiam skoniui.

Jums patiks Stroh's yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas!

The Stroh Brewery Company
Detroit 26, Michigan

Lietuva brangi, mano tėvyne...

Jono Mačiulio-Maironio 25 metų mirties sukaktį minint

PRANAS JOGA

Šiais metais, birželio 28 dieną, sueina dvidešimt penkeri metai kai Jonas Mačiulis-Maironis, didžiausias poaušrio laikotarpio poetas, padėjo savo pakeleivio lazdą.

Minint šią sukaktį žvilgterėkim į šio lietuvio, poeto, kunigo-žmogaus gyvenimą, kuris ryškiai atsispindi jo paties kūrybos rinkinyje "Pavasario Balsai".

Pradedant trumpai žvilgterkim į jo jaunystę. Jonas Mačiulis-Maironis gal buvo laimingesnis savo jaunystėje už daugelį kitų ano metų vaikų, kadangi jis gimė laisvo nuo baudžiavos, vadinamo "karališko", valstiečio šeimoje.

Būsimasis poetas gimė 1862 metų niūraus lietuviško rudens, spalio 21 dieną, Pasandravo dvare, Raseinių apskrityje. Atseit savo kilme buvo žemaitis. Abu tėvai buvo ūkininkai, susipratę lietuviai. Gyvendami pasiturinčiai buvo dažni svečiai aplenkėjusių bajorų tarpe, bet patys neužsikrėtė lenkomanija ir namuose vartojo gryną lietuvių kalbą. Todėl ir Jonukas iš mažens tekalbėjo tik lietuviškai.

Tais laikais esant didelių sunkumų ne bajorų vaikams patekti į gimnaziją, Jonas Mačiulis pramoko lenkų kalbos ir į gimnaziją įstojo su sulenkinta Maculevičiaus pavarde.

Gimnazijoje Mačiulis pasižymėjo savo gabumais matematikoje ir literatūroje. Jau nuo šeštos klasės pradėjo rašinėti eilėraščius lenkiškai. Kaip lietuviui nebuvo progos pasireikšti. Įpusėjęs gimnazijos moksle norėjo pasekti draugo pavyzdžiu ir įstoti į kunigų seminariją, bet tėvui pasipriešinus šiam jo sumanymui, nutarė baigti gimnaziją, kurią ir baigė 1883 metais.

Tais pačiais metais jis išvažiavo į Kijevo Universitetą studijuoti literatūros. Tačiau universitetu nusivylė ir tų pačių metų pavasarį atsiėmęs dokumentus juos pasiunčia į Kauno Dvasinę Žemaičių Seminariją.

Universitete būdamas įsiskaitęs rusų spaudoje apie Rusijos visuomeninio gyvenimo negeroves, sumano parašyti į "Novaje Vremia" ir apie Lietuvos vargus. Tas pirmasis būsimojo Maironio straipsnis buvo pasirašytas slapyvardžiu Narodny Učitel — Liaudies Mokytojas. Tai buvo pirmasis žingsnis į visuomeninę veiklą.

1884 metais įstojęs į seminariją Jonas Mačiulis rado joje dar visai lenkišką atmosferą. Viešai lietuviškai niekas nedrįso prakalbėti, nors lietuvių kalba buvo dėstoma vicerektoriaus Antano Baranausko.

Turėdamas atliekamo laiko Jonas Mačiulis ima skaityti lenkų istorikus ir poetus romantikus, rašiusius apie Lietuvą. Jame pradeda brėsti tautiškumo sąvoka, bet jau grynai lietuviška.

Būdamas seminarijoje pradėjo rašinėti eilėraščius lietuvių kalba. Pirmasis eilėraštis "Lietuvos Vargas" buvo išspausdintas 1885 metų "Aušros" 7-8 Nr., pasirašytas Žvalionio.

Seminarijoje būdamas parašo vieną didesnį poezijos kūrinį, lyrinę poemėlę "Lietuva", kurioje jau randame visus vyriausius patrijotinės Maironio ideologijos pradus. Poemėlę autorius dedikavo ir įteikė Antanui Baranauskui, jau tuomet vyskupui, baigęs seminariją 1888 metais. Veikalėlis liko neišspausdintas.

Tais pačiais metais dvasinė vyresnybė išsiuntė Mačiulį į Petrapilio Dvasinę Akademiją toliau mokytis. Akademijoje ligi tol nebūta jokio lietuviško tautinio sąjūdžio. Akademijos auklėiniai lietuviai susiorganizuoja į būrelį ir pareikalauja sau lygių teisių su kitais. Veikliausiu būrelio nariu buvo Maironis. Šiuo slapyvardžiu pasirašytas pirmas eilėraštis buvo išspausdintas "Apžvalgoje" 1891 metais.

Baigęs akademiją 1892 m. jis buvo paskirtas Kauno Dvasinės Seminarijos profesoriumi. Šioje vietoje jis teišbuvo dvejus metus, Profesoriaudamas Kauno seminarijoje jis be smulkių eilėraščių parašė poemą "Tarp skausmų į garbę", kuri vėliau perredaguota ir papildyta yra žinoma kaip "Jaunoji Lietuva".

1894 metais jį paskiria į Petrapilio Dvasinę Akademiją dėstyti moralinės teologijos ir eiti inspektoriaus pareigų. Čia jis išbuvo iki 1909 metų.

Ties šiuo laikotarpiu praleistu Petrapilio Dvasinėje Akademijoje reikia stabtelti kiek ilgiau, nes jis yra charakteringas Maironio kūrybai. Tame laikotarpyje pasirodo pirmoji ir trečioji "Pavasario Balsų" laida. Šiose laidose Maironis pasiekia aukščiausio savo populiarumo.

Vėlesnis laikotarpis pasižymi kūryba, kuri yra daugiausiai nudažyta asmeninėmis nuotaikomis.

1895 metais Tilžėje St. Maironio slapyvardžiu pasirašyta pasirodė pirmoji "Pavasario Balsų" laida. Rinkinyje buvo 45 eilėraščiai, kurių dauguma laikoma ir dabar kaip patys geriausi iš Maironio kūrybos. Tarp kitų paminėtini: Miškas ūžia, Užtrauksim naują giesmę, Ten kur Nemunas banguoja, Užmigo žemė, Jei po amžių kada, Už Raseinių ant Dubysos, Oi, neverk matušėle ir Marija, Marija.

Čia iš karto prabyla Maironio poezija visais tonais: patrijotiniu-tautiniu, gamtiniu, asmeniniu, religiniu, visuomeniniu, prabyla sielvartingai, entuziastingai, skatinamai, pa-

Išgirskime tremtinių balsą!

Nepaisant didelės kaitros, birželio trėmimų minėjimas į Marijos augšt. mokyklą Chicagoje birželio 15 dieną sutraukė apie 1000 dalyvių,

Teodoro Blinstrubo vadovaujama Chicagos Lietuvių Taryba jau antrą kartą įrodė, kad ir dabarties sąlygomis įmanoma surengti padorų minėjimą. Pirmą egzaminą jo pirmininkaujama taryba išlaikė prieš 4 mėn., suorganizavusi vykusį Vasario 16 minėjimą.

Abiem atvejais būdingi bruožai — punktualumas, tvarka, programos kondensuotumas ir balaganinio žanro atsisakymas.

Po katalikų kun. G. Markaičio ir evangelikų kun. A. Trakio invokacijų, pirmininko Blinstrubo pakviestas, konsulas **Dr. P. Daužvardis** jautriame žodyje ragino laisvuosius lietuvius **išgirsti pavergtųjų ir į Sibirą ištremtųjų balsą, į jį įsiklausyti ir jį vykdyti — suintensyvinti laisvinimo darbą.** Be to, jis perskaitė Diplomatijos Šefo S. Lozoraičio laišką Chicagos lietuviams. ALT pirm. **L. Šimutis** priminė pastangas per senatorių Douglasą realizuoti sumanymą įsteigti biudžeto lėšomis apmokamą instituciją JAV-se, kurioje sutelktomis pavergtųjų tautų atstovų jėgomis būtų vystoma pavergųjų kraštų vadavimo akcija.

Svečias iš Šveicarijos **Dr. A. Gerutis**, pasiuntinybės patarėjas, papasakojo apie pasiuntinybės pastangas užaliarmuoti laisvąjį pasaulį apie Lietuvai skaudžius įvykius 1940 m. birželio mėnesį ir pasidžiaugė dideliu JAV lietuvių įnašu Lietuvos laisvinimui.

Dr. K. Sruoga, apžvelgęs niūrią ir tarsi beviltišką dabarties situaciją, padarė išvadą, kad ir iš jos yra išeitis: kaip žlugo tariami neįveikiamas Hitleris, taip pat žlugs ir Kremliaus vergijos valdovai, o laisvės netekusiems grįš laisvė.

Dailininko Virkau dekoruotoje scenoje artistas ir rezisorius K. Oželis minėjimo dalyviams pateikė montažą "Vardan tos Lietuvos". Jame dainos, kanklių muzikos, šviesų ir garsų efektais pavaizdavo Nepriklausomos Lietuvos kūrybinį gyvenimą, Lietuvos okupaciją, enkavedistų terorą, trėmimus, tremtinių mirtį Sibire ir laisvės kovą pavergoje Lietuvoje. Dalyvavo Steponavičienė mergaičių choras, šaulių Grandies šokėjai, jaunųjų moksleivių ansamblio kanklininkai ir kt.

Gausiai auditorijai T. Blinstrubas pateikė rezoliuciją, adresuotą JAV prezidentui Eisenhoweriui. Vieningai priimtoje rezoliucijoje prašoma veiksmingų priemonių, siekiančių sustabdyti lietuvių tautos naikinimą ir gražinti Lietuvai ir kitiems pavergtiems kraštams iš jų išpėštą laisvę.

Sklandus ir turiningas minėjimas (neįmant dėmesin tūlo socialistų veikėjo išsišokimo), neįleidęs į sceną pristatinėjimų, perstatinėjimų, autoreklamos ir panegirikos, praėjo pakilia nuotaika ir tetrūko vos 2 valandos.

Minėjimo salės priešsalėje dalyviai turėjo progos susipažinti su genocido eksponatais, priminusiais lietuvių patriotų kankinimus ir jų žudymą, raudoniesiems barbarams siautėjant Lietuvoje ,ir ypač jiems bėgant iš Lietuvos, kai raudonųjų sadizmo genijus buvo pasiekęs aukščiausią laipsnį.

Eksponatai iš **J. Rimašausko** rinkinio, vykusiai perfotografuoti ir padidinti Lietuvių Enciklopedijos bendradarbio fotografo **V. Noreikos**, galėtų patarnauti kaip efektyvi priemonė ir amerikinėje visuomenėje. **J. P.**

LOS ANGELES

Jungtinis Los Angeles lietuvių, latvių ir estų komitetas tragiškųjų birželio įvykių minėjimą surengė praėjusį šeštadienį birželio 15 d., **Šv. Kazimiero** lietuvių **parapijos salėje.** Programoje: **prakalbos, rezoliucijos ir meninė dalis, kurią atlikė** visų trijų **tautybių menininkai.**

*

Šeštadienį, birželio 16 d., lietuvių šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigimo proga buvo surengtas tos mokyklos mokinių "Jaunųjų Talentų Pasirodymas", kuriame dalyvavo muzikoje (B. Budriūno), vaidinime (J. Kaributo) ir dainoje (O. Kazutienės) parengti mokiniai.

Mokslo metai baigėsi jau savaitę anksčiau ir ta proga parapijos salėje buvo iškilmingas aktas. Jo metu baigusiems mokyklą buvo įteikti pažymėjimai ir piniginės dovanos, kurioms pinigus — 100 dolerių auką padarė inž. V. Petrauskas.

Mokyklą šiemet lankė 88 lietuvių vaikai. Mokyklos vedėja — seselė kazimierietė Augustina, mokytojai: seselė Salvatora, Kazutienė, Balsienė ir kun. dr. Bučmys. Tėvų komitetą šiemet sudarė: pirmininkas Jonas Butkus, sekr. A. Gustas ir ižd. Valavičienė.

*

Los Angeles lietuviškoji radijo valandėlė, kurią tvarko Br. Gediminas, nesenai atšventė savo penkerių metų veiklos sukaktį, ją paminint dideliu vakaru parapijos salėje. Programai, specialiai iš New Yorko, buvo pakviestas aktorius Vitalis Žukauskas, susilaukęs labai šilto Los Angeles lietuvių publikos priėmimo.

Radijo valandėlės artimiausi talkininkai yra: **Br. Dėda, Vl. Bakūnas** ir **P. Jasiukonis. Be jų** atitinkamais laikotarpiais valandėlei yra talkininkavę: **D. Pulkauninkaitė, V. Muchlia** ir **V. Gilys.**

Los Angeles lietuviškoji valandėlė, įsteigta **J. Uždavinio, Br. Gedimino** ir **G. Rudelio** pastangomis, — yra vienintelė (lietuvių kalba) Amerikos Vakaruose.

*

Nesenai sunkiai, širdies liga susirgo muz. Juozo Bertulio žmona — nuoširdi talkininkė lietuviškame darbe. Buvo paguldyta ligoninėn, iš kur jau grįžo į namus, bet kelias iki galutino pasitaisymo dar ilgokas.

*

Lietuvos Ministerio Londone p. B. K. Balučio žmona, ponia M. Balutienė, šiuo metu viešį Los Angeles, kur apsistojusi pas savo žentą ir dukterį V. ir A. Rozenblatus. Jie nesenai čia atsikėlė iš Kanados.

*

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Los Angeles skyr. atstovas Br. Gediminas, grįžęs iš S-gos Seimo Clevelande, pranešė, kad seimo proga susitikęs su J. Bačiūnu, kuris žadąs tęsėti seną savo užsimojimą — aplankyti Los Angeles. Tai numatęs padaryti birželio 24 d. Tuo pačiu laiku Los Angeles žada aplankyti ir kitas retas svetys — dr. A. Gerutis, jau ilgesnį laiką viešįs JAV.

*

Kardinolas James F. McIntyre asmeniškai pasirašytu laišku padėkojo fotografui Leonui Briedžiui už jo sudarytą albumą iš "Mary Hour" apeigų Los Angeles Kolizėjuje, kurių žiūrėjo 100,000 žmonių. L. Briedis padaręs daug nuotraukų — iš jų sudarė albumą ir kaip dovaną pasiuntė kardinolui.

BEST WISHES
To You All

BARTUNEK
CLOTHERS

FINANCE YOUR
APPEARANCE

A MODERN TEN-PAY-PLAN

14958 St. Clair Ave.
6529 Union Avenue
833 Prospect Avenue

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

RICHMOND THEATRE

THE FINEST AND MOST MODERN
THEATRE

5144 Mayfield Road HI 2-4121

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

THE YODER
COMPANY

CLEVELAND, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES

SULLIVAN BROTHERS

PLUMBING AND HEATING
ELECTRICAL SEWER CLEANING

14002 Glenside UL 1-4466

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai mūsų draugams

REMY DRUG CO.
PRESCRIPTION SPECIALISTS

7408 Wade Park Avenue UT 1-4931

ANTROJO PASAULINIO KARO PABAIGA

VI. WENCK SIUNČIA PARLAMENTARUS

Virš priekinių linijų, pažemiais, nardo amerikiečių lėktuvai. Pilotai "mosuoja" sparnais. Kariai žino ką tas ženklas reiškia:

— Nešaudykite! Mes nedarysime jums nieko pikto!

Atrodo, jog amerikiečiai seka sovietų dalinių judėjimą. Apatiškai stebi 9-tos armijos kariai ir pabėgėliai lėktuvų skraidymą. Jie lyg ir patvirtina gandus, kad vakarų alijantai kelia ginklų prieš rusus. Tolumoje grisudžiantį smarkią artelerijos ugnis jų nebegąsdina: mes esame saugūs ir kolkas neišimsi nė žingsnio toliau!

Wenckui yra aišku, kad jis iš 9-tos armijos jokių tinkančių kovai dalinių negavo. Jis įsako visoms mašinoms rinktis Beelitze. Ir viskas, kas tik ratus turi, dar kartą rieda rytų kryptimi. Kariai bei pabėgėliai kraunami į sunkvežimius, prekinius vagonus, sanitarines ir lengvas mašinas. Weneko dalinių apsaugoje narsūs 9-tos armijo likučiai vyksta prie Elbės.

Čia prakaituoja visi 12-tos armijos pionierių daliniai. Amerikiečių kariams žiūrint jie remontuoja susprogdintą tiltą ties Tangermuende. Kasdien 18,000 karių ir pabėgėlių čia pereina Elbę. Keltai, laiveliai, luotai, statinės, žodžiu, viskas kas neskęsta, plaukioja nuo kranto prie kranto ir kelia tūkstančius per upę. Tuo momentu Wenck pasiekia sukrečianti žinia: amerikiečiai nebepraleidžia civilių! Būk tai, kad vietovių į vakarus nuo Elbės burmistrai atsisakė pabėgėlius priimti, nes esanti maisto stoka. Wenck tuo netiki. Kas daryti su tais išvargusiais, iškankintais, pilnais baimės žmonėmis?

12-toji armija nenori juos bėdoje apleisti. Ji nenori niekais paversti šį didelį gelbėjimo darbą. Ji įsako:

— Viską palikti! Pasiimti tik kas su savim nešama. Visomis priemonėmis bandyti naktimis pabėgėlius slaptesnėse vietovėse kelti per upę!

Amerikiečiams karas yra pasibaigęs. Jie mažai ir sargybų bestato. Todėl tamsos dengiami tūkstančiai pasiekia antrąjį upės krantą. Tačiau daugelis tūkstančių nenori skirtis nuo išgelbėto arklio ir vežimo, nuo taip sunkiai iki čia atgabento turto likučių. Jie nusprendė dar likti rytinėje Elbės pusėje.

Vėlų gegužės 1-os dienos vakarą, Wenck vyriausioj būstinėj iš radijo garsiakalbio pasigirsta pranešimas. Jis paduotas Doenitz, naujojo Reicho prezidento, kuris šiuo momentu randasi Holsteino provincijoje:

— Iš fiurerio vyriausios būstinės pranešama, kad mūsų fiureris — Adolf Hitler, savo vadovietėje — Reicho kancėliarijoj, kovodamas iki paskutinio atodusio su bolševizmu, krito už Vokietiją. Balandžio 30 dieną fiureris savo įpėdiniu paskyrė didįjį admirolą Doenitz.

Tik trumpam laikui įsivyrauja tyla. Štabas ima dirbti toliau. Diskusijom nėra laiko. Kas minutė iš fronto ateina vis labiau aliarmuojančios žinios: mes nebegalime prieš rusus atsilaikyti!

Nieko nesakydami amerikiečiai leidžia vokiečių kariams trauktis per Elbę. Kai persikelia dvi sanitarinės kuopos, jie net padeda joms įrengti perrišimo punktus sužeistiesiems.

Hohenbelline — armijos vadovietėje — rimtai kalbėdamiesi vaikšto Wenck ir jo generalinio štabo šefas.

— Pone generole, sako Reichhelm, dabar, kai 9-toji armija yra pas mus, mes turime tuos visai išsiskėstusius dalinius kuo greičiausia perkelti per Elbę. Tačiau jau dabar reikalinga pradėti kapituliacijos pasitarimus su amerikiečiais. Aš siūlau pasiųsti į amerikiečių armijos vyriausią būstinę generolą von Edelsheim, pulkininką leitenantą Seidel ir vieną karininką — vertėją.

Wenck ramiai išklauso šį pasiūlymą. Buvo aišku, armija turi kapituliuoti amerikiečiams, jei norim visus tuos žmones išgelbėti. Tačiau šiam tikslui pasiekti reikia savaitės laiko. Ir dar tą visą savaitę reikia prieš rusus tolimu kovoti. Ar amerikiečiai su tuo sutiks?

Tai klausimas, kurių šie abu vyrai negali atsakyti, nors jų nuomonės ir darbai pilnai sutampa.

— Pulkininke leitenante Seidel, pasiruoškite kelionei! — įsako generolas savo asmeniniam generalinio štabo karininkui. — Jūs, kartu su generolu von Edelsheim, vyksite anapus Elbės!

---

juokiamai. Vaizdinės ar muzikalinės priemonės jau čia iškyla tos, kurias Maironis paskui vartojo per visą vėlesnį kūrybos periodą.

Tai pirmasis ir vienintėlis Maironio poezijos rinkinys. Toliau jis tik papildomas ne tiek kokybiškai, kiek kiekybiškai. Šis rinkinys susilaukė daugiau leidimų nei bet kuri kita lietuviška poezijos knyga. Iki šiol jau turime berods 18 leidimų.

Kada ir kur pasirodė antrasis "Pavasario Balsų" leidimas neteko susekti. Prof. V. Biržiškos nuomone jo visai nebūta. Trečias leidimas išleistas 1905 metais Petrapilyje su parašu Maironis. Jame randame 13 naujų eilėraščių. Aukštos poetinės vertės iš jų yra Vilnius, Trakų pilis, Aš norėčiau prikelti, Kur bėga Šešupė, Eina garsas.

Šito laikotarpio Maironio lyrikoje patrijotinis motyvas yra pats ryškiausias. Kiti motyvai yra tik kaip pagalbinės priemonės išryškinti pagrindinį motyvą. Asmeninis-egocentrinis yra nežymus ir jis jau labiau išryškėja sekančiame periode.

Garbinga praeitis Maironiui yra visos tautinės stiprybės pagrindas. Tada iš Vilniaus "dar Algirdas didus net kanus baudė ir gudus, prabočiai ėjo ginti Prūsų. Nuo čia lig Dono, lig Maskvos" buvo skelbtas Lietuvos vardas. Praeitį idealizuodamas poetas nori prikelti praeitį iš kapų ir pasisemti iš jos įkvėpimo, stiprybės ir jėgų dabartiems uždaviniams vykdyti. Jis nulūdęs, jog "kapuose bočiai, kurie ją gynė", žvelgdamas į senovės didybės liudininkus, begriūvančias pilis, su skausmu taria: "Bet amžiai bėga, ir griūvančios sienos kas dieną nyksta, apleistos ir vienos!"

Lietuvių kalba ir dainos poetui yra svarbiausias veiksnys gyvos, lietuviškos sąmonės išlaikymui. Su širdgėla poetas konstatuoja, kad pranokėjų kalba jau tik viešnia bajorų dvaruose, todėl ir "puikūs tavo dvarai, tėvynė, baltai iš sodų žalių bekyšą, tik brangią kalbą tėvų pamynę, jie mūsų širdis maišai ką rišą."

Lietuviai svetimuose kraštuose šūva tautiškai kai savo kalbą praranda. Tad poetas ir ragina: "Ginkime kalbą, žemę, jos būdą! Stokime į darbą kaip milžinai!"

Lietuviška daina poetui yra mieliausia ir todėl jis myli kaimą, nes "čia broliai artojai lietuviškai šneka, čia skamba po kaimus Birutės daina." Lietuviška daina nėboja vargo, nes ji skrido po visą kraštą ir skambėjo linksmai sutartinės kai valstietis nelėngvą naštą po ponais nešė. Poetas pranašingai trokšta, kad skambėtų mūsų dainos po šalis plačiausias. Šis dainiaus troškimas šiandien yra įvykęs tik visai kitose apystovose, negu poetas pageidavo.

Tėvynė nė tik brangi ir miela, kad turi garsią praeitį, savo seną kultūrą, kad kiekviena žemės pėda krauju aplaistyta, bet ji graži savo gamta, jos gyventojais. Poetas su ypatinga meile mini Lietuvos upes, miškus, nes pastarieji "buvo Dievo, ne dvaro: jie slėpė žmones ne tik nuo ponų, bet nuo dvaro, nuo maro ir karo".

Maironis visoje eilėje eilėraščių duoda ryškų lietuvišką peisažą. Kaip vienį iš geriausių šios rūšies kūrinių yra laikomi "Kur bėga Šešupė" ir "Lietuva brangi". Poetas prisimena ne vien gamtos vaizdus, bet mintimis skrenda "kur palangėmis stiepias sužiūrę žemčiūgų žiedai, kur raudonmargę kreipia kepurę jurginų pulkai", nes darželis lietuvaitės pasididžiavimas. Rūta — jaunystės ir nekaltumo simbolis, todėl ir pataria "kad galvą kaišysi, įsek tu rūtelę! Mieliausias papuošalas — rūta žaliojі: su jąja prisiekia mylėti jaunoji."

Lietuvius vyrus poetas vaizduoja kaip narsius karius. Lietuvę mergaitę-moterį Maironis nusako kaip aukšto ūgio, mėlynom akim, geltonom kasom ir tikrai mylinčia širdim.

Graži poeto mylima šalis kenčia priespaudą ir vargą. Jis skundžiasi, kad "neregėt ašros . . . taip prailgo naktis", tačiau nepasiduoda nusiminimui, nes "malnos rūbai margo svieto: silpnas kelias, tvirtas griūva" ir todėl tiki, kad "atsibus tėvynės sūnūs, didžią praeitį atminę, pagimdys vargai galiūnus."

Kai girdi aplinkui abejojimus ar tikrai jau mūsų tėvynė pajėgs atsistoti laisvų tautų tarpe, tai taria: "Šalin nusiminę dūsavimai skaudūs! Jie silpnina dvasią paikai. Ar mums, kaip mergaitei, raudoti nuraudus, nors spaudžia nelaimės, vargai?"

Laimėjimas galį būti pasiekiamas tik per vienybę, nes "sujungtos rankos suteiks stiprybę".

Remdamasis amžinuoju dinamikos ir idėjų kitimu jis pranašauja, kad niekas "nesulaikys naujo klimo, nors jį pasveikinti būtų ir baisu. Naujos idėjos — darbas ne vaiko: užtvenktos metų audrų žaibus".

Tos nuotaikos pagautas poetas kreipiasi į jaunimą sakydamas: "Užtraukime naują giesmę, broliai, kurią jaunimas tesupras, ne taip giedosme, kaip iki šiolai" ir į tėvynę "numesk, tėvyne, rūbą senį, kurį užvilko svetimi! Jį meilės kerštas tekūrena tėvynės meilės ugnimi!" Tačiau poetas žino, kad vien šūkių nepakanka, todėl ragina imtis konkrečių darbų. Uždegančios, dinaminės mintys ir lengva lyrikos forma sužavėjo Lietuvos jaunimą. Jis gyveno tomis idėjomis ir mintimis, kurias skelbė poetas iš nuoširdžios tėvynės meilės.

Maironis nuoširdžiai mylėdamas tėvynę negalėjo tylomis praeiti pro ano meto visuomenės bei paskirų jos narių ydas, kurios buvo kenksmingos bendram tėvynės labui. Čia jis panaudojo aštrų satyros žodį. Jis bara tėviškai tokius, kurie "jau ne vienas parsiveža pačią nuo Tulos ar Viazmos namo, maišyti jų sūnūs po Lietuvą plačią tradicijoms girsis ryto."

Prisiminęs savo mokslo draugus su kartėliu sako: "Ho tada nesvajota! Ar ko nežadėta! Pasišvęsti ir vargti už žemę mylėtą buvo šūkis tai mūsų kelionės. O dabar? . . . Vyrai sveiko jau proto turi saliūnus aukštus. Neišriš be naudos kapšo, rubliais kuproto. Viską sprendžia iš aukšto . . . ir peikia!"

(Bus daugiau)

Buvusių mokytojų dėmesiui

KUN. KAZYS MAŽUTIS

Šių metų vasario mėn. 23-27 dienomis Washingtone įvyko valstybinių Amerikos High School vedėjų 41-as metinis suvažiavimas. Dalyvavo iš visų Amerikos vietovių apie 5,000 asmenų. Tartasi įvairiais mokyklos administravimo, bet ypač mokymo bei auklėjimo klausimais.

Suvažiavimas tarp kitko nusiskundė dideliu mokytojų trūkumu, konstatuodamas faktą, kad tas trūkumas artimiausioj ateityj bus didesnis negu dabar. Šis trūkumas žymu visame krašte dėl nepaprasto mokinių ir mokyklų skaičiaus augimo. Rytuose ypatingai sunkioj padėtyj yra Rhode Island, New York, New Jersey, ir valstybės į pietus. Trūksta ypač svetimų kalbų ir matematikos mokytojų. (Daug kur įvedamas vienos svetimos kalbos mokymas pradžios mokyklose).

Kas daroma mokytojų trūkumui pašalinti? Yra daug įvairių planų ir projektų. Vienas jų — įtraukti į mokytojavimo darbą svetimšalius mokytojus. Turima mintyje be abejo, mokytojus imigrantus. Pavyzdžiu kitiems yra New Jersey. Toje valstybėje pravestas naujas įstatymas, kuris leidžia net dar neturintiems pilietybės mokytojauti taip vadinamose "viešose mokyklose" (Public Schools). Žurnalas NJEA Review šių metų balandžio mėn. numeryje (psl. 334) patalpino šitokią informaciją.

Prospective Citizens Now Allowed To Teach

The 1956 legislature enacted a law which states: "Any citizen of any other country who has declared his or her intention of becoming a United States citizen and who is otherwise qualified may with the approval of the Commissioner of Education be granted a teacher's certificate, as provided in Chapter 13 of Title 18 of the Revised Statutes, and employed as a teacher by a board of education".

Proof of such intention of citizenship consists of first papers which are issued upon request and for a fee of $ 5.00. They are issued by the Naturalization Clerk in some counties and in the post offices in Newark, Camden and Trenton.

Applicants with this preliminary citizenship status should apply for teaching certificates trough the office of the county superintendent of schools in the same manner as other teachers applicants. They should understand that if within five years of the issuance of the certificate, they have not attained citizenship, the certificate may be revoked if the State Board of Examiners has evidence that the teacher has abandoned efforts to become a United States citizen or has become disqualified for citizenship. No teacher under this act may acquire tenure until full citizenship has been attained.

New Jersey turi apie 18 apskričių. Apskričių sąrašą su apskričių miestų vardais galima rasti beveik kiekviename N. J. kelių žemėlapyje.

Nemanau, kad svetimšaliui bus lengvas dalykas, net turint pilietybę, gauti mokytojo vietą valstybinėje mokykloje, tačiau manyčiau, kad kvalifikuoti Lietuvos mokytojai turėtų mėginti, ypač per pasitarimus ir asmenišką susitikimą pas mokyklų superintendentą. Kreipimasis laiškais retai rezultatų teatneša. Nesvarbu, kad asmuo gyventų toje pačioje vietoje.

Pastoviam leidimui gauti gali būti pareikalauta išklausyti bent vienas semestras Amerikos pedagogikos, o iš svetimų kalbų mokytojų gali būti pareikalauta trumpo kurso — moderniųjų ir senovės kalbų dėstymo metodai Amerikos mokykloj.

Reik manyti, kad vienas kitas buvęs mokytojas, jei tik žino anglų kalbą, yra kvalifikuotas ir mėgsta mokytojo darbą, galės įsijungti į šio krašto pedagoginį darbą.

DIRVA
LAUKIA
JŪSŲ TALKOS!

Tautinių šokių šventės programa

Tautinių šokių šventės Komiteto pirmininko Bruno Shoto žodis.

JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininko Stasio Barzduko žodis.

Šokiai:

1. Suktinis, 2. Kubilas, 3. Kalvelis, 4. Čigonėlis (šoka tik Bostono grupė), 5. Mikita (šoka tik vyrai), 6. Kepurinė (šoka tik merginos), 7. Vėdaras, 8. Šustas, 9. Lėtūnas.

II-ji dalis. Mokyklos vaikų programa — dalyvauja Chicagos parapijinės mokyklos pasirodydamos su lietuviškais šokiais ir dainelėmis.

III-ji dalis: 1. Sukčius, 2. Jonkelis, 3. Senio polka, 4. Sadutė (šoka tik Clevelando ir Putnamo mergaitės), 5. Oželis (šoka tik vyrai), 6. Blezdingėlė (šoka tik merginos), 7. Rugučiai, 8. Malūnas, 9. Noriu miego.

Lietuvių Bendruomenės Chicagos apygardos valdybos pirmininko J. Bajerčiaus ir komiteto pirmininko Bruno Shoto uždaromasis žodis.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIŲSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.
Tel. IN 7-7272, 7-6465

Mūsų firma dabar taip suorganizuota, kad kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 2-3 dienas ir adresatą pasiekia laike 6-8 savaičių. Oro paštu siuntiniai pasiekia adresatą per 6-8 dienas.

Galima siųsti nauji ir dėvėti drabužiai, maisto produktai, vaistai, siuvamos mašinos, akordijonai ir t.t.

Garantuojame gavėjo pasirašytą kvitą.

Firma atidaryta kasdien, taip pat sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 6 val. vakaro, šeštadieniais nuo 9 iki 4 valandos.

Mūsų skyriai:
New York City, 78 Second Ave., Tel. ORchard 4-1540.
Detroit 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave., TOwnsend 8-0298.
Hartford, Conn., 651 Albany Ave., CHapel 7-6164.
Los Angeles, Calif., 121 So. Vermont Ave., DUnkirk 5-6550.
Philadelphia 23, Pa., 832 North 7th St., Tel. WA 3-1747.
Chicago, Ill., 3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Newark, N. J., 203 Market St., Newark, N. J.

Gegužės mėn. 3 d., 1945 m. Apdulkėjusi amfibinė lengva mašina ("plaukiojantis kubilas" — kaip vokiečiai ją vadina) rieda Elbės link. Visų veidai rimti. Vyksta šarvuočių generolas von Edelsheim, pulkininkas leitenantas Seidel, majoras Kandutsch kaip vertėjas ir grandinis Kiem. Ar amerikiečiai priims Wenck daromus pasiūlymus?

Elbės pakrantėje, į pietus nuo provizoriškai suremontuoto tilto ties Tangermuende, mašiną sulaiko karo lauko žandarmerija. Jie salutuoja ir reikalauja dokumentų. Von Edelsheim paduoda vyriausio 12-tos armijos vado raštą:

— Šarvuočių generolas von Edelsheim yra mano įgaliotas kaipo oficialus armijos parlamentaras Tangermuende srityje užmegsti ryšį su amerikiečiais. Daliniams įsakoma generolui von Edelsheim suteikti visokeriopą pagalbą ir grįžtant pasirūpinti, kad jis kuo greičiausia galėtų pasiekti armijos vyriausią būstinę. Wenck — šarvuočių generolas.

Kariai grąžina raštą, atiduoda pagarbą ir mašina rieda į vandenį. Yra lygiai 14 val.

— — — — — — — —

Grandinis stovi plaukiančioje mašinoje. Jis be perstojimo mosuoja baltą vėliavą. Kai jie pasiekia upės vidurį, amerikiečiai sukrunta. Pasiruošę šauti slenka prie kranto.

— Kaip indėnai, — sako majoras Kandutsch, kurs iki karo pradžios gyveno pietinėje Amerikoje.

Ratai paliečia žemę. Iš lėto juda mašina amerikiečių link. Karininkai sveikina.

— Mes esame oficialūs 12-tos armijos parlamentarai užmegsti ryšį su jūsų štabu, — paaiškina majoras Kandutsch priartėjusiam kapitonui.

— O. K.! Let's go, — sako šis ir nugabena vokiečius pas savo pulko vadą. Colonel Williams, vadinamas "buliumi", pasisveikina.

— Sorry, gentlemen, — atsiprašo jis, — jūs turite vykti į Gardelegen. Tenai yra 102-os US-divizijos štabas.

17 val. mašina su 12-tos armijos parlamentarais (jie galėjo pasilaikyti visus ginklus) sustoja prie divizijos vadovietės. Pora GI, kurie stebi kaip vokiečių karininkai atrodo, ginčijasi apie vieną von Edelsheim ordiną. Grandinis jiems paaiškina, kad tai esąs Riterio Kryžiaus su ąžuolų lapais ir kardais.

12-os armijos pasiuntiniai priimami mandagiai ir korektiškai. Gerai atrodantis, lieknas ir augštas generolas von Edelsheim daro amerikiečiams malonų įspūdį.

— He's a gentleman, sako jie.

Susitariama kapituliacijos pasitarimus pradėti sekančią dieną prieš piet.

Pulkininkas leitenantas Seidel grįžta per Elbę atgal į generolo Wenck būstinę prie Hohenbellin ir praneša apie amerikiečių nuotaikas. Tuo metu, kai kėlimasis per Elbę eina pilnu tempu, kai iš Berlyno pabėgusios užsienio delegatūros, jų tarpe Šveicarijos pasiuntinybės personalas, praleidžiami be eilės, tuo metu visame fronte spaudžia rusai vis stipresnėmis jėgomis 12-ąją armiją.

Jauni kariai laikosi, nes jie žino, kad jų pasipriešinimas įgalins šimtams tūkstančių išsigelbėti iš rusų "malonės". Jie traukiasi tik gavę įsakymą. Deja, neapsieinama be nuostolių.

Gegužės 4 d., priešpietis. Vokiečių parlamentarai atgabenami į išlikusios rotušės posėdžių salę Stendal mieste. Karininkai laukia visą valandą. Jie apžiūrinėja paveikslus bei herbus sienose. Atsidaro durys ir amerikiečių delegacija įžengia salėn. Vokiečiai atsistoja, sveikina.

Take a seat, please — sako generolas Moore, vadovas maždaug dvidešimties asmenų US grupės. Šalia jo sėdi dviejų žvaigždžių generolas Keating ir Colonel Williams. Trys vokiečių karininkai sėdasi prie ąžuolinio stalo. Nuotaika puošnioje salėje yra daugiau riteriška nei šalta.

Majoras Kandutsch, karininkas vertėjas, pasikeičia keliais žodžiais su generolu von Edelsheim. Po to jis atsistoja ir perskaito tarp Elbės ir Havel stovinčios 12-tos armijos kapituliacijos pareiškimą:

— Aš siunčiu šarvuočių generolą von Edelsheim, kaipo oficialų mano armijos parlamentarą, kad jis susirištų su šioje srityje veikiančios US Armijos vadovybe. Aš su savo armija kovosiu prieš bolševizmą iki paskutinio šovinio. Armijos žinioje esantieji sužeistieji negali būti aprūpinti, nes sanitarinė medžiaga yra išsibaigusi. Didelis skaičius civilių gyventojų, kurie, bolševistinio priešo niekinami, skriaudžiami bei žudomi, nuo rusų pabėgę randasi čia sugrūsti, o ypač į rytus nuo Magdeburg ir jie negali persikelti per Elbę. Aš ketinu iš kariuomenės atleisti daugelį karių, kurie jau jokių ginklų nebeturi, kad su koncentruota mano armijos jėga kuo ilgiausiai galėčiau priešintis rusiškajam priešui.

Sekantį prašymą perduodu per generolą von Edelsheim amerikiečių armijos vadovybei:

1. Perimti sužeistuosius.
2. Praleisti į vakarinį Elbės krantą civilius, ypač moteris ir vaikus.
3. Praleisti į vakarinį krantą visus neginkluotus karius.
4. Pasibaigus paskutiniai armijos kovai, kuri bus tęsiama iki paskutinio šovinio, perimti visus junginius ir pavesti juos kaip garbingus karius amerikiečių armijos vadovybės nuožiūrai.

Wenck, šarvuočių generolas

Majoras Kandutsch sėdasi.

Tuojau atsistoja generolas Moore.

— Gentlemen, — kalba jis, — mes esame sovietų alijantai. Mes pripažįstame Hagos karo vedimo susitarimus. Mes priimame jūsų kapituliaciją ir sustabdysime ugnį. Mes leidžiame jūsų daliniams keltis per Elbę ties Starkau, Tangermuende ir Ferchland. Kovos junginiams išduosime aštuoniom dienom maisto. Mes tikimės, kad jūs savo sužeistiesiems įrengsite karo lauko ligonines. Bet: ne civiliams!

Vokiečių karininkai dairosi. Jokių civilių? Pusė valandos kalbama ir prašinėjama. Amerikiečiai nenusileidžia. No civilians!

Vokiečiai yra sunkiame vidujiniame konflikte. Argi 100,000 karių pasiaukojimas turis nueiti niekais? Bet galbūt yra kokia išeitis?

Amerikiečiai dadeda dar vieną argumentą: jie turi naujausią laidą US armijos laikraščio "Stars and Stripes" su aprašymais ką tik užimtų koncentracijos stovyklų.

— Jūs sakote, rusai esą barbarai! Jūs patys irgi negeresni!

Vokiečių karininkai protestuodami priima kapituliacijos sąlygas. Susirūpinę jie apleidžia posėdį. Argi pabėgėliams nebėra jau jokios išeities?

Gegužės 4-tos dienos popietis. Pulkininkas leitenantas Seidel vyksta su "plaukiojančiu kubilu" atgal prie Elbės. Dainuodami belaisvėn žygiuoja vokiečių batalionai. Pievos pilnos nuginkluotų karių ir kai mašina per upę plaukia, Seidel mato begalinę eilę uniformuotų, einančių per svyruojantį tiltą ties Tangermuende.

12-tos armijos vyriausioji būstinė ties Hohenbellin. Tik kovos garsai nutraukia pulkininko leitenanto Seidel pranešimą. Tylėdamas klausosi generolas Wenck. Laikas nuo laiko meta jis žvilgsnį į žemėlapį, — lygina šio karininko pateikiamus davinius su esama padėtimi. Jis niekaip negali suprasti, kodėl amerikiečiai nenori praleisti per Elbę pabėgėlių.

Dvi, trys minutės niekas netaria žodžio. Susimąstęs sėdi generolas. Staiga jis atsistoja ir sako savo generalinio štabo šefui:

— Nieko nebus, Reichhelm, mes turime bandyti! Galbūt pavyks mums pabėgėlius naktimis perkelti. Mes negalime gi leisti, kad jie papultų rusams į rankas!

(Bus daugiau)

SKAUTAI

TORONTIŠKIAI STOVYKLAUS PUŠYNE

(sks) Toronto Šatrijos ir Rambyno tuntai šią vasarą stovyklaus nuo liepos 27 iki rugpiūčio 5 d. prie La Salette, Ont., — A. E. Augustinavičių ūkyje.

Vieta labai graži ir patogi stovyklai — sausas pušynas, čia pat upelis ir plentas, kiek atokiau upė maudymuisi. Stovyklon kviečiami visi Toronto skautaitės nuo 7 m. vadovai-vės. Stovyklon priimami ir neskautai (nuo 7 m. amž.). Stovyklos mokestis: už 10 dienų $15.00 arba $1.50 vienam stovyklautojui į dieną. Dviem stovyklautojams iš vienos šeimos — $25, trims — $30. Stovyklaujantieji savaitgaliais moka $2 dienai.

Skautės ir skautai registruojasi šiai stovyklai pas vienetų vadoves-vus. Nepriklausanti e j i tuntams registruojasi pas tuntininkus: psktn. Danutę Keršėvičienę, 84 Bartlet St., tel. LE 6-2781 arba jūr. v. s. Vladą Šarūną, 34 Varsity Rd., tel. RO 7-4821. Registracijos mokestis $2, kuris įskaitomas į bendrą stovyklos mokestį. Registracija vykdoma iki liepos 15 d. Smulkiau apie šią stovyklą bus informuojama per spaudą ir specialiu biuleteniu, kurį bus galima gauti pas vienetų vadovus, tuntininkus bei Skautams Remti Dr-jos v-bos narius.

RŪPINTOJĖLIS PARKELIAUJA EUROPON

(sks) Šią vasarą Anglijoje bus pasaulinės skautybės 50-čiui atžymėti Jubiliejinė Džiamborė. Joje dalyvaus ir Lietuvos Skautų Brolijos reprezentacinis vienetas iš Vokietijos ir Anglijos rajonų. LSB Australijos Rajono vadovybė išsiuntė to reprezentacinio vieneto parodėlei spaudinių, albumų ir Rūpintojėlį.

MŪSIŠKIAI VIKTORIJOS SKAUTININKŲ TARPE

(sks) Birželio 1-2 d. Melbourno U-to salėje buvo Viktorijos valstybės australų skautų vadovų konferencija. Joje dalyvavo apie 400 skautininkų. Konferenciją atidarė gubernatorius Sir Edmund Herring. Konferencijoje skaitytos aktualios paskaitos bei pravesti pašnekesiais skautavimo klausimais. Iš lietuvių sk. vadovų konferencijoje dalyvavo mūsų Australijos rajono vadas vyr. sktn. Ant. Krausas, "Džiūgo" tuntininkas psktn. E. Pankevičius ir tunto adjutantas skltn. E. Nagulevičius.

DR. J. ALEKNOS SK. VYČIŲ DR-VĖ BOSTONE

(sks) Šių metų pradžioje Bostono žalgirio tunte abu sk. vyčių būreliai susibūrė į Dr. Jurgio Aleknos sk. vyčių draugovę. Laikinai draugovės vado pareigas eina psktn. Alg. Banevičius. Senųjų Lapinų būreliui vadovauja skltn. V. Koklys, Herkaus Montės — skltn. R. Venckus. Dr-vės sueigos šaukiamos kas mėnesį, o būreliai susirenka kas savaitę.

* * *

(sks) Birželio 17 d. sktn. Gerardas Juškėnas su šeima persikėlė gyventi į Cleveland Heights, Ohio. Skautų spaudos informacijos ir (sks) reikalais prašoma jam rašyti nauju adresu: 2896 Washington Blvd., Cleveland 18, Ohio.

Ar jau įstojai į VILTIES draugiją?

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

ROXY THEATRE BURLESK

LIVE ON STAGE

4 SHOWS DAILY 1:00-3:30 and 7:30-9:30

LATE SHOW EVERY SAT. NITE 11:30 P. M.

EAST 9th & CHESTER AVE. PR. 1-1676

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

TETALMAN PLUMBING AND HEATING CO.

4021 SILBY ROAD ER 1-5440

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

S. W. SELKER REALTY CO.

1779 South Taylor Road FA 1-3931

GREETINGS and BEST WISHES

UPTOWN PRESCRIPTION DRUG STORES

PRESCRIPTIONS OUR SPECIALTY

10543 Carnegie Ave. RA 1-2700
10431 St. Clair Ave. MU 1-3600
18599 Lake Shore Blvd. IV 1-9252
10605 Chester Ave. SW 1-2200

GREETINGS and BEST WISHES

SURPLUS VALUE CENTER

4636 ST. CLAIR AVENUE EX 1-6749

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

QUA BUICK, INC.

SEE THE BEST BUICK YET

10250 SHAKER BLVD. RA 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JEZEK COMPANY BUILDERS

15400 Miles Avenue WY 1-0311

SENIAU IR DABAR

Trys bauginanti reiškiniai

K. S. KARPIUS

Šiomis dienomis Amerikos gyvenime atsiskleidė trys ypatingi, keisti, bet į vieną pragaištingą pusę krypstą reiškiniai.

Pirmas reiškinys. Viena televizijos bendrovė pasirūpino Amer. masėms parodyti sovietų skerdiko Chruščiovo besišypsantį veidą. Maskvoje pagamintoje filmoje, Chruščiovas skelbia sovietų "taikos" idėją, draugiškumą ir sugyvenimą be karo. Ameriką jis kaltina ginklavimusi, nenuolaidumu ir grėsmingumu Rusijai. Jis baigia grąsinimu, kad dabartinių amerikiečių ainiai susilauks "socializmo tvarkos" (reiškia komunizmo).

Prezidento patarėjai dėjo pastangas atkviesti čia Chruščiovą ir Bulganiną gyvus, bet kilus griežtiems protestams, tas neįvykdyta. Sovietų simpatikai biznieriai, su valdžios žinia ir leidimu nuvykę į Maskvą, pagamino Kremliaus tikslams atitinkančią filmą, kad anglų kalba Chruščiovui duotų progos pravesti komunistinę propagandą. (Chruščiovo rusiškus atsakymus vertėjai perduoda prosovietiškoje dvasioje).

Komunistai išteisinti

Antras reiškinys. Aukščiausias JAV Teismas paskelbė savo daugumos (šešių prieš vieną) nuosprendį kuriuo komunistai, rengę konspiratyviu būdu ginkluotą šalies valdžios perversmą, išteisinami ir paliuosuojami nuo bausmės ir kalėjimo.

Tą nuosprendį parengė ir paskelbė, pritariamas kitų penkių, Eisenhowerio paskirtas Aukščiausio Teismo pirmininkas Earl Warren. Tuo sprendimu, išėjus trijų metų laikotarpiui nuo komunistų kokios nors konspiracijos, jie negali būti teisiami. Dar daugiau. Įstatymai negali komunistų liesti jų veiklos laikotarpiu, kol jie tiesioginiai nesiims sprogdinti, su ginklais veržtis užgrobti policiją, valdžią ir t.t. Pastangas išgauti iš komunistų paslaptis apie kitus komunistus Warren pavadino "valdžios kišimusi ir tramdymu piliečio laisvės, kuris atsisako, prieš savo norą, liudyti apie savo įsitikinimus, savo pareiškimus arba su kuo jis draugauja".

Earl Warren, buvęs Kalifornijos gubernatorius ir norėjęs būti nominuotu respublikonų partijos į prezidentus, kažin kur būtų iki šiol Ameriką nuvedęs, jeigu būtų prezidentu tapęs.

Šiuo jo sprendimu panaikinta bausmės 14 Kalifornijos komunistų, pripažintų kaltais ruošimu ginkluoto sąmokslo prieš valstybę. Tuo pasiremiant išsilaisvins ir kiti komunistai.

Pasipiktinimas Kongrese

Eilė kongreso atstovų, susirūpinusių krašto saugumu, to Aukščiausio Teismo sprendimo buvo sukrėsti. Vieni pasakė, "toks sprendimas skatina praeityje naudotas pastangas prieš komunistų užsimojimus panaikinti".

Senatorius Mundt, seniau dirbęs su senatorium McCarthy komunistų veiklos tyrinėjimuose, pasakė: "Toks nuosprendis susilpnina šalies galimybes gintis nuo komunistų konspiracijos, nuo griovimo iš vidaus'.

Jau 1940 metais, komunistų veiklai pradėjus aiškiau reikštis, Kongresas buvo priėmęs Smith aktą kovai su komunizmu. Dabar tas pats atstovas Smith (demokratas, iš Virginijos) pasakė: "Aš nesistebiu. Aš nežinau nei vienos bylos, kurią šis teismas būtų išsprendęs komunistų nenaudai".

Tai didelis antausis ir Aukščiausiam Teismui, ir jo pirmininkui, ir to pirmininko ir kitų dviejų teisėjų paskyrėjui Prezidentui Eisenhoweriui.

Greta šiaip komunistų, dešimtys paleistų iš valdinių darbų komunistų turės vėl būti priimti. Ir jiems bus sumokėta algos už visą laiką, kurį jie buvo paleisti iš tarnybų. Ne todėl, kad jie rasti nekaltais, bet todėl, kad jie buvo susekti po trijų metų nuo to, kai jis savo konspiratyvius darbus varė. Didžiuma spaudos tuo baisiai pasipiktino.

Tiki ir laukia "susitarimo"...

Trečias reiškinys. Sovietų draugas Stassen, Eisenhowerio paskirtas slaptoms deryboms Londone su sovietais, užsidegusiai dirba pasiekti nusiginklavimo sutarimą su Kremlium. Pastaru atveju, grįžęs į Londoną su naujais daviniais ir instrukcijomis Prezidento ir iš State Departamento, vietoje tartis pirmiausia su anglais ir prancūzais, Stassen patiekė memorandumą apie naujus Washingtono pasiūlymus sovietų atstovui. Jis, matyt, tikėjosi susitarti pirmiausia su sovietais, paskiau patiekti anglams ir prancūzams įvykusį faktą...

Tas Stassen, 1950 metais užsimojęs gauti respublikonų nominaciją į prezidentus, išsiuntinėjo žymesniems piliečiams tūkstančius laiškų pasigirdamas, kad jis, nominuotas, pirmiausia vyks pas Staliną...

Stassen ir Eisenhower nori surišti Amerikai rankas sutartimis su sovietais, panašiai kaip padarė ankstesni prezidentai Teherano, Jaltos ir Potsdamo susitarimais. Amerika, vienintėlė, dar galinti sutramdyt sovietų grobimo žygius. Tegu tik sutaria nusiginklavimą ir niekas nebepajėgs sovietų užsimojimams kelius pastoti.

Nors Stassen pereitos respublikonų konvencijos metu buvo pasišokęs suardyti Eisenhowerio planus, kad būtų viceprezidentu nominuotas Nixonas, Eisenhoweris vis tik rodo didelį pasitikėjimą Stassenu, pavesdamas jam slaptai su sovietais susitarti "taikos" ir nusiginklavimo klausimais.

Sovietams pradėjus neva rodyti palinkimą Eisenhowerio "atviro daugiau inspekcijos" fantazijai, admirolas Rardford, kariuomenės, jūrų laivyno ir oro jėgų štabų pirmininkas, pareiškė nepasitikėjimą rusų kokiam nors n u s iginklavimui. Eisenhoweris tada rūsčiai admirolą subarė primindamas: Londono derybos labai kritiškoje padėtyje; tokių asmenų kaip Radford pareiškimai prieš rusus gali viską suardyti...

Tie trys reiškiniai yra tęsinys ilgametės Amerikos politikos Maskvai pataikauti. Tai vaisius komunistų pasidarbavimo valdžioje ir visuomenėje įtikinti, kad tūpčiojant Kremliui galima tikėtis taikaus susitarimo.

Iki 1940 metų, vienatinė sovietų satelitė buvo nuošali Mongolija. Iki tol Kremlius valdė apię 200 milionų žmonių. Dabar sovietų įtakoje ir vergijoje yra apie 900 milionų žmonių.

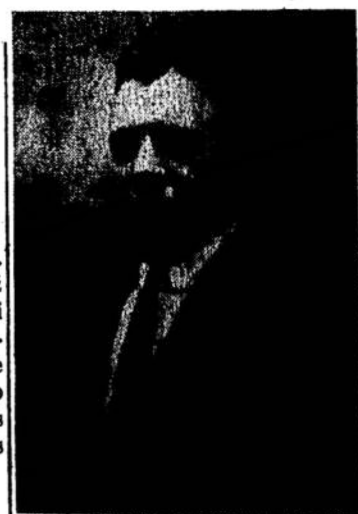

Jonui Lietuvninkui, aktyviam Tautinės S-gos Baltimorės skyriaus nariui, birželio mėn. 24 d. suėjo 75 metai amžiaus.

Amerikiečiai vis tiki, kad sovietai ims ir išsižadės savo pasaulio pavergimo politikos, tik reikia juos "nesupykyti'.'..

Šaukiame visą lietuvių jaunimą!

Lietuvos Jaunime,

besitęsianti Tėvynės okupacija reikalauja suburtų Tautos pastangų besąlyginėje laisvės kovoje. Kenčiančios Tautos balsas pasiekęs Vakarus šaukiasi teisingumo ir šiurpia kalba liudija apie tebevykdomus naikinimus krašte. Tuo pačiu mes girdime apie laisvės principų neatsisakančios tautos pastangas gyventi laisvą ir savistovų gyvenimą.

Tremties jaunimas yra atsakingas už Lietuvių Tautos kovos išlaikymą. Jaunimo pastangos ir darbai turi priartinti laisvo gyvenimo rytojų Lietuvai. Yra pribrendusi valanda, kad jaunoji karta eitų į pagalbą vyresniesiems ir pasiimtų ant savo pečių dalį rezistencinės kovos.

Šių metų birželio mėnesio 29 ir 30 dienomis Chicagoje šaukiamas Jaunimo Kongresas. Kongreso tikslas suburti Lietuvos Jaunimą aktyviam darbui, išaiškinti ir suderinti Lietuvos laisvės kovos būdus, išnagrinėti dabartines mūsų problemas ir išreikšti lietuviško jaunimo ištikimybę kovojančiai Lietuvai.

Tesubūria šis Jaunimo Kongresas visas lietuvybe plakančias širdis, tesujungia jis visus Tėvynės meilės pagrindais ir teišreiškia visam pasauliui lietuvių jaunimo tikėjimą ir ryžtą, kad laisvės niekad neatsižadėsime ir dėl jos kovosime,

Teskelbia jisai pavergtai Lietuvai, kad jos sūnūs ir dukros tebestovi Lietuvos reikalų sargyboje visose pasaulio šalyse.

Mes šaukiame visą lietuvių jaunimą JAV-se ir Kanadoje į Lietuvių Jaunimo Kongresą Chicagoje 1957 metų birželio mėnesio 29 ir 30 dienomis.

Jaunimo Kongresui Rengti Komitetas

TORONTO

DR. M. KAVOLIS

iš Toronto birželio pabaigoje vasiuoja atostogų į Jungtines Valstybes. Jis grįš liepos 20 d.

Jis tame tarpe laikys pamaldas Jungtinėse Valstybėse, Birželio 30 d., jaunimo suvažiavimo proga, jis kartu su kun. Keleriu iš Vokietijos ir kun. Trakiu iš Ceicagos laikys lietuvių pamaldas Chicagoje. Sekančiais sekmadieniais jis yra pakviestas laikyti pamaldas lietuvių ir anglų kalbomis kitose vietose.

Clevelande ir APYLINKĖSE

J. P. Mull-Muliolis
6606 Superior Ave.

St. Clair — E. 79. Vienos šeimos 3 mieg. Erdvi virtuvė, 2 garažai, prieinama kaina, nedidelis įmokėjimas.

Whitney. Arti Šv. Jurgio mokyklos, vienos šeimos 6 kamb., nauja gazo krosnis ir karšto vandens tankas, perstatytas garažas, didelis klemas, žema kaina.

E. 74. Tarpe Superior ir St. Clair, 11 kamb. namas, galima naudoti kaip vienos, dviejų arba trijų šeimų.

E. 81. Į šiaurę nuo Superior, erdvus 8 kamb. namas, garažai, nauja gazo krosnis.

E. 82. Į šiaurę nuo Superior, 4 mieg. garažas, sav. nori greitai parduoti.

E. 78 — St. Clair 2 šeimų, 5-5, garažas.

Giddings. 2 dviejų šeimų namai ant vieno sklypo.

Dallas Rd. Tarpe Superior ir St. Clair. 2 šeimų 6-6, 2 naujos gazo krosnys ir karšto vandens tankai, 2 garažai. Prašo $16,000.

Bendradarbiai
Algimantas Dailidė ir Antanas Galliušis
UT 1-2345 HE 1-8516

Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

the MAY co's BASEMENT store

Dar vienas pirkinys

Vyrų DACRON medž.

Gerai skalbiamos

Išeiginės kelnės

Buvę 9.98 vertės

- 100% DACRON* Silky Weaves
- 70% DACRON* Silky Weaves Box Loom Patterns
- 70% DACRON* 30% Nylon...
- 70% DACRON* 30% Nylon... Fancy Weaves
- 77% DACRON* 23% Nylon... Fancy Weaves
- 70% DACRON* 30% ORLON**... Silk Tones
- 50% DACRON* 50% Viscose... Fancy Weaves

3.99

Lengvo svorio gražios kelnės iš stebuklingo DACRON* ar DACRON* weaves! Didelis pasirinkimas raštų ir šilkinių atspalvių. Jums patiks puikus tinkamumas... ir pasiūvimas... Hollywood užlenkimai. Visi kišenių ir užlenkimų pamušalai yra iš 100% Nylon. Dydžiai 29-42 mėlynos, pilkos, tans, rudos spalvos.

The May Co.'s Basement Men's Clothing Department

Vyrų Cushion Padų

ODINIAI Sandaliai

- Rudi
- Smoke
- Vyno
- Juodi

Vėsūs ir patogūs vasaros nešiojimui!

2.99

Tikrai patogūs sandaliai vyrams, iš aukštos klasės briedžio odos viršaus su Arch-ez guminiais padais, dėl ekstra patogumo ir nešiojimo. Puikūs paežeriui, laisvam laikui ir nešiojimui. Dydžiai 6 iki 12.

Paštu ir telefonu užsakymai priimami... Šaukit CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Men's Shoe Department

HOLIDAY GREETINGS

KIFFER TOOL & DIE, INC.

WE NEED TOOL AND DIE MAKERS AT ONCE APPLY NOW.

SPECIAL MACHINE PRECISION BUILT PROGRESSIVE LAMINATION DIES.

5801 Tillman — Call WO 1-2440-1-2

GREETINGS and BEST WISHES

THE KOEHLER RUBBER & SUPPLY COMPANY

MECHANICAL RUBBER GOODS

Compressors, Lubricating Equipment

3865 CARNEGIE AVENUE — HE 1-8867

GREETINGS and BEST WISHES To Our Friends and Patrons

SILLS CHEVROLET, INC.

SEE THE NEW OUTSTANDING 1957 CHEVROLET

8558 Lee Road — WA 1-1450

BEST WISHES To Our Many Friends

L. S. KAUFMAN and SONS, INC.

3615 Orange Avenue — CH 1-2550

GREETINGS and BEST WISHES

THE SWEET CLEAN LAUNDRY DRY CLEANING CO.

COMPLETE LAUNDRY SERVICE

Call... EXpress 1-6100

GREETINGS and BEST WISHES For a Pleasant Holiday

MOR-FLO HEATER COMPANY

MANUFACTURING HOT WATER HEATERS AND PLUMBING SUPPLIES

2176 EAST 78th STREET — UT 1-2900

BEST WISHES To All the Lithuanian People

CARL NEWMAN
MASON CONTRACTOR

450 Lloyd Road — RE 1-2705
Euclid, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES For a Pleasant Holiday

RAINBOW NECKWEAR CO.

1440 West 3rd Street — MAin 1-6255

Clevelande ir APYLINKĖSE

Dirva ateinančią savaitę

išeis anksčiau ir ją skaitytojai gaus prieš liepos mėn. 4 d. šventę. Liepos mėn. 7-13 d. savaitėj dėl atostogų Dirva neišeis. Plačiau skaityk 1 psl.

Neringos tunto skaučių stovykla

(sks) Clevelando Neringos tunto skautės šią vasarą stovyklaus liepos 13-27 d. Round-Up Lake parke. Stovyklai vadovaus pasktn. Jūratė Laikūnaitė. Šiai stovyklai gauta sausa aikštelė prie pat ežero. Ten pat yra šulinys ir plotas svečių automobiliams pastatyti. Kaip pernai taip ir šiemet stovyklautojos galės naudotis parko įrengimais — saugoma maudykla, persirengimo kabinomis, šiltais dušais ir kt.

Stovyklavimo mokestis — vienai skautei $25, dviem iš šeimos — $40. Skautės stovyklai registruojasi iki liepos 10 d. pas tuntininkę sktn. Alb. Petukauskienę, telef. RA 1-1435 arba pas pasktn. J. Laikūnaitę, telef. LI 1-5477.

K. Žemeckas,

dirbąs Minnesotoje mokslinį universiteto darbą, komandiruotas visą mėnesį prabus Clevelande susipažindamas su įvairių įmonių darbu.

Aldona Stempužienė

su vaikais, dviejų mėnesių atostogoms išvažiavo pas savo seserį Nijolę Brazienę į Phoenix, Arizoną.

Išraiškos šokėja

Jonė Kvietytė, pagarsėjusi Kanados televizijoj, atliks programą Radijo Klubo vakare šeštadienį, liepos 13 d., Lake Shore Country Club.

Jonė Kvietytė studijavo išraiškos šokio meną pas Danutę Nasvytytę, vėliau Vokietijoj pas žymiuosius šio meno atstovus. Pagaliau išgarsėjo Kanadoj kaip choreografė ir šokėja.

Radijo vakaro svečiai kviečiami iš anksto rezervuotis staliukus pas M. Dunduraitę telef. EN 1-6477 ir J. Stempužį telef. EX 1-2296. Rezerv. vietos 2.50 dol.

Klausykitės šį penktadienį 7 val. vak. per radiją smulkesnių informacijų apie radijo vakarą bei kitus mūsų kolonijos įvykius.

Clevelando santariečių veikla

Clevelando santariečiai iš savo kuklios studentiškos kasos įteikė Lituanistinei Mokyklai 5 dolerių auką.

•

Operėtė Šikšnosparnis (Die Fledermaus) bus statoma Clevelande, Slovenian Auditorium šių metų spalio mėn. 27 dieną. Šį Strauso muzikos kūrinį išpildys santariečių čia pakviestas Čikagos lietuvių choras Pirmyn. Malonu pažymėti, kad vedamąją rolę išpildys Metropolitan Operos solistas Algirdas Brazis.

•

Santaros skyrius Clevelande jau yra gavęs principinį sutikimą iš muz. Jono Švedo jo muzikos ir dainų koncertui Clevelande šį rudenį. Šis jaunas muzikas, šiuo metu bebaigiąs pianino ir kompozicijos klases Čikagos Muzikos Konservatorijoje, jau spėjo gražiai užsirekomenduoti Čikagos lietuvių ir amerikiečių tarpe. Koncerto laikas ir vieta bus pranešta vėliau.

Paieškomi Vincas Mazaliauskas ir Vincas Alubauskas

gyvenę Clevelande ir kilę iš Vadėnų km., Nedzingės valsčiaus. Adresą pranešti Dirvai. Yra žinių iš Lietuvos.

Dr. Anelės ir Gerardo Juškėnų

naujos rezidencijos (2896 Washington Blvd.), telefonas YEllowstone 2-6019.

L. A. S. susirinkimas

Susirinkime valdybos pirmininkas V. Pašakarnis davė skyriaus veiklos apyskaitą. Skyrius aktyviai reiškėsi visuomeniniame gyvenime. Valdybos atstovai dalyvavo visuose svarbesniuose lietuviško judėjimo įvykiuose.

Pagal išgales buvo paremta ir kitų organizacijų lietuviška veikla. Skyrius pinigine auka parėmė Sporto Klubą Žaibas (23 dol.), dailiojo skaitymo varžybas, organizuotas Liet. Bendruomenės (10 dol.), skautus (Jamborės lėšų talkimo Eglutei — 25 dol., Lituanistinę Mokyklą (10 dol.).

Skyriaus nariai parėmė ir suaukojo 50 dol. Baltų žiemos sezono žaidynėms.

Skyrius, norėdamas parodyti savo pritarimą lietuviškai radijo valandėlei, įstojo nariu į Radijo Klubą.

Pereitų metų gale skyrius surengė vakarą, kuriame Detroito teatralai suvaidino "Strazdelį". Vakaras turėjo gerą pasisekimą.

Gautojo iš vakaro pelno didesnė dalis paskirstyta — Laisvajai Lietuvai (75 dol.), knygų leidimo bendrovei "Aušra" Vokietijoje (55 dol.), skautams ir skautėms (po 15 dol. stovykloms), Sibiran ištremtiesiems (per Balfą — 15 dol.), Tautinių šokių šventei Chicagoje (15 dol.), sportininkams (15 dol.), "Lituanus" žurnalo leidimui (10 dol.) ir Lituanistinei Mokyklai (10 dol.).

Į naują valdybą išrinkti: A. Juozaitis, V. Pašakarnis, V. Jokubaitis.

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

•

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juozą Mikonį,

RAY NAUSNER REALTY

11900 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

LOKOR DELICATESSEN

6502 Superior

(kampas E. 65 ir Superior)

Sveikiname visus lietuvius klijentus. Būtinai atsilankykit į mūsų krautuvę ir pareikškit savo pageidavimus, kokių geriausių maisto produktų norėtumėt visad gauti.

Manome atidaryti specialų lietuviškų delikatesų skyrių ir pardavinėti lietuvių mėgiamus maisto produktus.

Pas mus puikiausia lietuviška duona, sūriai, ikra, alus ir vynas.

Telef. EN 1-6142

CLEVELAND-DETROIT PUIKUS DIENOS LAIVAS

greit perplaukiąs Erie ežerą

- Vienos dienos atostogos už mažiau negu apmokat susisiekimą
- Puikus maistas, kokteilis, užkandžiai, prieinamos kainos
- Laisvas pramogavimas. Orkestras. 3 šokių deniai
- Parodos, kinas, TV
- Saulės deniai, poilsio lovos ir gamakai
- Prižiūrima vaikų aikštė
- Keliautojai — paimkit mašinas, sutaupysit 180 mylių vairavimo

IŠPLAUKIA kiekvieną sekmad., pirmad., antrad.

Iš CLEVELANDO	8:15 a.m.
Į Detroitą	1:30 p.m.
Iš Detroito	4:00 p.m.
Į CLEVELANDĄ	11:00 p.m.

Kitom dienom išplaukia iš Clevelando 5:45 p.m. Atplaukia į Detroitą 11 p.m. (MIESTO NUSTATYTU LAIKU)

KELIONĖS (įskaitant taksas) mažiau kaip $5.75 į vieną galą, $8.50 į abu galus. Automašinos $9.00 į vieną galą. Duodamos specialios kainos vaikams ir grupėms, priedu. Aquarama patogumas Hotel Cleveland ir Sheraton-Cadillac.

S. S. AQUARAMA

610 PERRY-PAYNE BUILDING
CLEVELAND 13, OHIO
SUperior 1-1555

PRIEPLAUKA prie West Third St.
Miesto bilet kasa: Cleveland Hotel
kitur: Singer Sewing Center

Niekad nepralaukit...

ĮSIGYKIT BILETUS DABAR!

Patark kaimynui prenumeruoti DIRVĄ!

GERI NAMAI

Eddy Rd. — St. Clair apylinkėj iš 6 didelių, gražių kamb. colonial. Gaso pečius. Garažas. Iš lauko ir iš vidaus naujai, gražiai išdekoruotas.

E. 152 St. 2-jų šeimų iš 5 ir 4 kamb. Du gaso pečiai. Galima pirkti su mažu įmokėjimu.

Šv. Jurgio par. 2-jų šeimų iš 4 ir 6 kamb. Du nauji gaso pečiai Labai geram stovyje. Savininkas nori greitai parduoti. Prašo tik $10,500. Mėnesinė nuoma $150.

East Cleveland iš 7 didelių, labai gražių kamb. colonial. Šio namo gražiausius vidujinius įrengimus nėra galimybės aprašyti. Kviečiame ir šį namą ir iš vidaus apžiūrėti.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office
Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

GERAS NAMAS

Chimes Realty

Šv. Jurgio parap. rajone, Bayliss Ave., 6 k. vienos šeimos. Gaso šildymas. Moderniškas. Geram stovyje.

Turime didelį pasirinkimą kitokių namų.

Šaukit V. Banionį
tarp 10 val. ryto ir 6 val. vakaro
UT 1-0323

Geras namas

E. 76, netoli St. Clair. 3 kamb. ir vonia viršuj, 5 k. ir vonia žemai. Naujas gaso pečius. Geros pajamos. Kaina $13,200.
Šaukti: WH 3-6768. (26)

Mes turime spalvuotų pirkėjų.
Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.
WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.
Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

GALIU JUMS PADĖTI PERKANT AUTOMOBILĮ IR TUO SUTAUPYTI!

Prieš perkant naują ar geresnį naudotą automobilį, šaukite mane.

Jūs gausite žemiausias finansavimo salygas: maždaug $4.50 už $100 perkant naują mašiną ar 6% perkant naudotą mašiną įskaitant ir gyvybės draudimą.

Šaukite:
Paulina Mozuraitis, agentas
Telefonas SK 1-2183

JUOZO KAMAIČIO
naujų batų parduotuvė batų taisymas ir odos pardavimas
12913 St. Clair Ave.

Norintieji kreiptis telefonu šaukit GA 1-7658 tarp 7-9 val. vakaro. Sekmadieniais visą dieną.

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS
Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.
753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PRADĖKIT MAŽA SUMA!
BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki $10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N
Du skyriai
6712 Superior Ave. HE 1-2488
13515 Euclid Ave. MU 1-8100

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
•Vasaros VĖDINIMĄ • žiemos ŠILDYMĄ
MONCRIEF Įtaisymu VISŲ METŲ
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O.

I. J. ŠAMAS JEWELER
Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.
7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE
VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA
Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.
Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.
731 E. 185 ST. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS
6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Ar žinote, kad klubo ir salės vedėjas yra Juozas GRAŽULIS, kuris pasiruošęs visiems suteikti geriausį patarnavimą.

Norėdami rengti susirinkimus, kelti puotas-vestuves, kreipiktės į Juozą GRAŽULĮ. Savi pas savus!

Norėdami praleisti laisvalaikį, sutikti draugus, pasiklausyti radijo muzikos ar pamatyti televizijos programas ateikite į LIETUVIŲ KLUBĄ.

Penktadieniais gälite gauti Povilo Šukio ir jo padėjėjų paruoštus puikiausius valgius — įvairiausių žuvų kepsnius, bulvynių blynų ir kitokių lietuviškų valgių.

Ar jūs turite banke TRIJŲ MĖNESIŲ ALGĄ?

Jūs turėtumėt — "dėl atsargos"!

Taip, laikai yra geri. Jūs turbūt tikitės, kad dar jie pagerės. Bet ir geriausiuose laikuose kartais atsitinka, kad jums reikia pinigų — ir greitai.

Ir kada "kartais" dėl ligos ar dėl kitokios priežasties — jūs praleidžia algos čekį, yra labai geras jausmas, kada jūs žinote, kad jūs turite trijų mėnesių algą, paruoštą pas Society.

Pradėkite rūpintis šia apsauga dabar, taupydami kiekvieną algos dieną pas Society...) kur clevelandiečiai taupė per 107 metus!

Leiskit mums padėti jums taupyti. Jei jūs turite biudžeto sunkumus, padarykite susitarimą su mūsų Home Budget Consultant... telefonas TOwer 1-4000.

Society FOR SAVINGS
IN THE CITY OF CLEVELAND

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY
Sav. O'Bell-Obelenis
6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.
Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626
WM. DEBBS PAINTING CO.
WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina.. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA ★★★ THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kai Lietuva kelsis - ir kapuose bus mums lengviau

Dr. Jonas Basanavičius ir Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje

JONAS MIŠKINIS

Šiemet sukanka 50 metų kai dr. Jonas Basanavičius savo rūpesčiu ir pastangomis Vilniuje įsteigė Lietuvių Mokslo Draugiją. Tai buvo didžiulis kultūros židinys, kuriame aktyviai reiškėsi lietuvių kultūrinė veikla. Per keliasdešimtis metų gyvavimo Draugija išvarė gilų bei platų kultūros ir mokslo barą.

Minint 50 metų sukaktį nuo jos įsisteigimo, žvilgterėkim į Draugijos nuveiktus darbus ir paskirtį.

Lietuvių Mokslo Draugijos įsteigimas siejamas su dr. J. Basanavičiaus ir dr. Jurgio Sauerveino vardais. Dar 1879 metais Basanavičius ėmė rūpintis nauja draugija, kuri anot jo, spiestų lietuvius mokslininkus savo tautos tyrimo darbams. Prieš "Aušrai" pasirodant, panašiu klausimu buvo susidomėjęs ir dr. J. Sauerveinas. Jis šį klausimą iškėlė Prūsų "Lietuviškoje Ceitungoje", kad, girdi, Prūsuose reikėtų steigti lietuvių mokslo draugija. Dr. J. Basanavičius jo tam sumanymui nuoširdžiai pritarė ir pats parašė tuo reikalu straipsnį "Ceitungui" ir "Keleiviui". Jis taip rašė:

"Trūskim, broliai! Iš tos sėklos, kurią mes išbarstysime išaugs gražūs vaisiai. Kada mes jau į dulkes pavirsime, jei lietuviška kalba bus tvirta pastojus, jei per mūsų darbus Lietuvos dvasia atsikvošės, — tąsyk mums ir kapuose bus lengviau smagiau ilsėtis, o mūsų dvasios gerėsis savo draugystėje mūsų prabočių stiprių Lietuvos apgynėjų ir mylėtojų".

Žodis tapo realybe

Dr. J. Basanavičiaus kreipimasis daugeliui buvo prie širdies. Ir todėl, lyg atsiliepdami į tą gražų sumanymą, Prūsų lietuviai nepoilgo įsteigė Mažoje Lietuvoje "Birutės Draugiją", o dr. Jonas Šliūpas, tuomet gyvenęs JAV, iš karto užsidegęs dr. J. Basanavičiaus raginimu ir Amerikoje įsteigė "Lietuvių Mokslo Draugiją".

Vienok tai dar nebuvo tokios draugijos, apie kurias svajojo Basanavičius. Vadinasi, reikėjo laukti geresnių ir giedresnių laikų, kad būtų galima sumanymą pilniau įvykdyti.

Laikas slinko, tačiau atsirado ir gera proga po 1905 metų Rusijos revoliucijos. Tada dr. J. Basanavičius dar aiškiau pakartojo savo sumanymą "Vilniaus Žiniose", smulkiai pažvmėdamas būsimos draugijos tikslą, ir kad steigiamai draugijai turėtų rūpėti šie dalykai:

"1. Tardymas lietuvių kalbos ir dialektų. 2. Rinkimas dainų ir jų melodijų (gaidu). 3. Rinkimas patarlių (priežodžių). 4. Rinkimas žmonių vardų, pavardžių, pravardžių, bei geografiškų vardų (upių, kalnu, apgyventų vietų ir t.t.). 5. Rinkimas senoviškos "žinystės" liekanu: sapnų, burtų, "tikėjimu", apžadėjimu, tautiškos vaistininkystės ir k. 6. Aprašymas įkurnyin, krikštynu, svotbu, šermanu, laidotuvių ir kitų gyvenimo apeigų. 7. Aprašymas švenčių, įvairiausiomis tautiškojo kalendoriaus dienomis atliekamų (Kalėdomis, Naujo Meto, Sekminių ir daug kitų), "padažanų dienų" ir t.t. 8. Aprašymas įvairių žaidynių, šokių, puotų ir kt. 9. Aprašymas bei apipiešimas lietuvių namo, ūkininkystės padarų, žaislų, muzikališkų instrumentų ir kt." 10. Rinkimas bei aprašynėjimas senoviško bei šiolaikio tautiško drabužio, moterų parėdo ir t.t. 11. Rinkimas visokių lietuviškų iždarbių, padarų, iškasenų senovės kapuose ir t.t. 12. Archeologiškas tardymas senovės pilių, kapų ir t.t. 13. Rinkimas rankraščių bei knygų apie Lietuvą. 14. Istoriškas tardymas lietuvių praeities. 15 Antropologiškas tautos tardymas".

Pirmieji steigimo žingsniai

Dr. J. Basanavičiaus planui daugelis pritarė ir 1905 m. rugpiūčio mėn. 28 d. Vilniuje draugijos steigimo reikalas buvo smulkiai aptartas. Pirmųjų steigėjų atsirado 21 žmonių, kurie susirinkę vakare kilnų reikalą svarstė iki 5 valandos ryto.

Sekančią dieną tie patys asmenys susirinko Jono Vileišio bute ir čia išsirinko komisiją sumanytosios draugijos įstatams parengti. Į komisiją buvo išrinkti: dr. J. Basanavičius, P. Matulionis, Jonas Jablonskis, Jonas Vileišis ir kun. dr. Stankevičius.

Komisija įstatus paruošė tais pačiais metais, bet pati draugija tebuvo įsteigta tik po dvejų metų. Mat, caro valdžia darė įvairius trukdymus. Tačiau 1907 metais vasario mėn. 28 d. leido draugiją įsteigti.

Pirmasis visuotinis Lietuvių Mokslo Draugijos susirinkimas įvyko 1907 m. balandžio mėn. 7 d. Vilniaus muzikos salėje. Į naująją Mokslo Draugiją nariais įsirašė žymesnieji lietuviai inteligentai, pasižadėdami kiek sąlygos leis, aktyviai dalyvauti kultūros darbe. Be to, buvo sudarytas pirmas Lietuvių Mokslo Draugijos komitetas, į kurį įėjo šie asmenys: Dr. J. Basanavičius pirmininkas, P. Matulionis vicepirmininkas, dr. St. Matulaitis vicepirmininkas (antras), Antanas Smetona knygininkas, Jonas Vileišis sekretorius, dr. Antanas Vileišis ižd. ir nariai dr. Juozas Bagdanavičius, kun. Juozas Tumas, inž. Petras Vileišis.

Draugijos priešakyje atsistojo pats dr. Basanavičius, kuris greitu laiku užmezgė artimus bendradarbiavimo ryšius ne tik su lietuviais mokslininkais, bet ir kitataučiais. Jam pavyko pritraukti į Draugijos darbą šiuos mokslininkus: rusų prof. Fortunovą, prof. Šachmatovą, vokiečių prof. dr. A. Bezzenbergerį, olandų van der Meuleną, suomių prof. Niemi, lenkų prof. Baudoun de Courtenaya ir prof. Prochaską, ukrainų istoriką Grušev skį ir daug kitų, kurie aktyviai prisidėjo savo patarimais ir darbais, kad Lietuvių Mokslo Draugiją klestėtų.

Ligi 1914 metų Draugija turėjo 650 narių, o jau 1918 metais siekė 848 asmenų.

Rūpinimasis mokslo laikraščiu

Dr. Basanavičius rūpinosi ne vien Draugijos reikalais, bet jam nemažiau rūpėjo ir mokslo laikraščio išleidimas. Todėl jis 1905 m. "Vilniaus Žiniose" rašė:

"Vienas vokietis buvo išsitaręs: "Um die Gegenwart zu kenne, muss man die Vergangenheit erforscht haben." Šitie žodžiai ir prie mūsų padėjimo labai tinka. Mes visi gana gerai žinome, koks mūsų šiandieninis būvis, kaip mes esame užpakalyj atsilikę nuo daugelio tautų. Iš dalies — bet tik iš dalies — žinom ir apie priežastis šito dėl mūs taip liūdno fakto, ale mes beveik nieko nežinom apie tai, kuomi mūsų tauta buvo gilioje senovėje, kaip ir ant kokio kultūros laipto ji buvo stovėjus; iš kur ir kokių priežasčių dėliai ji čion, šiaurėje, atsidūrė ir kokios didės tautos senovėje ji yra dabar tik liekana, menkas šešėlis. Apie mūsų gyvenimą Europos šiaurėje tarp vokiečių ir slovėnų yra gana likę paminėjimų įvairiose kronikose ir šiaip raštuose, kurie galbūt prieinami kiekvienam archyvuose, todėl ir istorija šito laikotarpio gali būti aprašyta ne su tam didžiu vargu. Daug sunkiau yra su gilesne tautos senove. Šitame įžvilgyje mes turime didžios vertės archyvus, dar beveik niekam nežinomus ir nesuvartotus, mūsų dainose, pasakose, geografiškuose ir žmonių varduose, kurie, kaip kokie suakmenėjusieji neišpasakyt i n a i gilios senovės liudytojai su laiku suteiks mums daug šviesos apie mūsų tautos praeitį. Todėl man rodos, tuo tarpu folkloriškoji programos dalis yra svarbiausia ir apie ją pasirūpinti reikėtų ant tų pėdų ne įkūrimo draugijos nelaukiant, įsteigiant ypatingą tam laikraštį".

(B. d.)

Lenkijoj, Poznanėj įvykusioj parodoj, lenkai labai domėjosi JAV gaminiais, kurie jiems primena pasaką apie turtingą kraštą. Viršutinėj nuotraukoj lenkai apžiūri dabartines JAV madas. Antroj nuotraukoj — JAV parodos vedėjas Paul Medalie (kairėj) duoda paaiškinimus Lenkijos min. pirm. J. Cyrankiewicz. Trečioj nuotraukoj lenkės stebisi JAV virtuvės patogumais.

Saulės skėčio dienoms . . .

TUREK ATSARGOJ SALTOS COCE!

Ką jūs darot saulės skiečio dienomis? Turit džiaugsmo, kada daug darbo... su sodo pramogom, kada šeima laukia kepsnio ir yra pasiruošusi linksmintis! Ir koks specialus troškimas atsigaivinti pasauly garsiu gėrimu. Coca-Cola... geras ragauti, vertė pajuntama ragaujant! Užsisakyk Coke šiandien!

Sunbrella Days

Jūsų maistas ateičiai — 'burgers ir franks . . . greit paruošiamas maistas. Šalti mėsos gaminiai, sūrio rūšys bei daržovės greit pripildo kelionės užkandžių krepšį. Įrašyk Coke į tą sąrašą, ir ir. jausis, kad turi atsigaivinimą! Viską tai rasit savoj krautuvėj šiandien!

GERO SKONIO ŽENKLAS

Bottled under authority of The Coca-Cola Company by THE CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

WEST SIDE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

All Savings Insured Up To
$10,000

21510 Lorain Rd.
ED 1-6800

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday
To Our Friends and Patrons

CANADA DRY GINGER ALE

EX 1-8800

GREETINGS AND BEST WISHES
For a Pleasant Holiday
To Our Friends and Patrons

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

Michigan 1-6260